

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z przesyłką pocztową 6.- zł., z odnośnikiem do domu czego numeru 20 groszy — 5.- zł., dla odbiorczych pismo na miejscu 4,50 zł. — Cena pojedynczego numeru 20 groszy. — Gazeta ukazuje się codziennie, za wyjątkiem niedziel i świąt. W wypadku działania siły wyższej lub innych czynników administracja pisma nie jest zobowiązana do przesyłania innego wydawnictwa w zamian za niedostarczenie.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, III ALEJA Nr 52, TELEFON 22-45. Godziny pracy Redakcji codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 12:00 do godz. 13:00. Nadane, a nie zamówione przez Redakcję kopie będą zwracane autorem jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej.

CENY OGŁOSZEŃ: według cennika Nr 1. Za wiersz milimetrowy w części ogłoszeniowej 24 gr. Drobne ogłoszenia: za słowo 24 gr. Wyraz ponad 15 liter liczą się podwójnie. Nagłówki (drukiem, najwyżej dwa), 40 gr. za wyraz. — Opłaty ogłoszeniowe. Ogłoszenia. Nagłówki w miejscu specjalnie wykazany — 25 procent drożej. Ogłoszenia, których wykonanie przedstawia szczególne techniczne trudności, 25 procent drożej. Przy ogłoszeniach kilkakrotnych rabat. Termin przyjmowania ogłoszeń do najbliższego wydania: godz. 15:00 po południu. Konta bankowe: Pocztowe Konto Czek: Warszawa Nr 66, Emissionsbank, Oddział w Częstochowie, K. K. O. w Częstochowie.

Nr 301

Częstochowa, niedziela 29 grudnia 1940 r.

Rok II (XXXV)

Anglia na przełomie lat 1940/41

Szwedzki korespondent nazywa obecną sytuację: „Tańcem na beczce prochu” Naiwne pociągnięcie Churchilla — Syrenie głosy pod adresem USA

Sztokholm, 28 grudnia. — Nienaturalny nastrój panował nad Anglią podczas świąt Bożego Narodzenia, może właśnie dlatego, że w tym czasie panowała przerwa w działaniach wojennych. „Taniec na beczce prochu” — w tych słowach streszcza swoje wrażenia londyński sprawozdawca „Aftonbladet”. — „Nad wszystkim dominowało przykre uczucie wojny i nieprzerwanego napięcia”. Jako specjalnie charakterystyczny fakt opisuje on scenę w pewnym schronie londyńskim, gdzie w ciemnym kącie dwie pijane kobiety z wschodniej dzielnicy, tańczyły, śpiewając piosenkę uliczną.

Również korespondent londyński hiszpańskiego dziennika „ABC” omawia nerwowe nastroje Anglików. Podnieca one one były jedynie absurdalnym „apелеm” zbrodniarza wojennego Churchilla do narodu włoskiego i ciekawym „przedem swiatecznym” króla, „proklamującym” „czasową wspólnotę narodową”. Wszystkie te mowy nie były w stanie odwrócić myśli od trudności, jakie nasuwa przyszłość. Anglia całą swoją nadzieję związała z pomocą ze strony Stanów Zjednoczonych. Również naiwne pociągnięcie Churchilla, które wywołało zgodne oburzenie całego narodu włoskiego należy rozumieć

jako próbę wyczarowania wobec Amerykanów fantastycznych obrazów przyszłości. Manewr ten został jak źle wyreżyserowany i w tak jaskrawy sposób zdradził faktyczną słabość obłożonego państwa wyspiarskiego, że uznano to jako zupełnie nieudany wyczyn, mający na celu wprowadzenie na nowe stanowisko świeżo mianowanego ministra spraw zagranicznych Edena, „starego przyjaciela” Włoch z czasów wojny sankcyjnej. Przyjęcie córki króla włoskiego do partii faszystowskiej posiadało pod tym względem specjalną wymowę.

Wszelkie angielskie zapewnienia o swej sile nabierają podejrzanego charakteru w świetle błagalnych próśb kierownika brytyjskiej komisji zakupów w Stanach Zjednoczonych Purvisa, w sprawie przyspieszenia produkcji materiałów wojennych już na okres 60-90 dni, ponieważ posiada to dla Anglii doniosłe znaczenie. Naturalnie zaprzeczył on jakoby pośpiech ten miał oznaczać „obawę przed niebezpieczeństwem działań wojennych”, jednak nadzwyczajny ten pośpiech pozwala wyciągnąć pewne wnioski na temat zniszczeń, spowodowanych przez niemieckie bomby lotnicze w angielskim przemyśle wojennym. Jeszcze w dniu 23. grudnia „Ti-

mes” z naciskiem podkreślał, że szybko dostawa zamówionych materiałów wojennych posiada szczególnie znaczenie i że wszyscy zdają sobie sprawę z „niezwykłego napięcia sytuacji”. Po przeczytaniu tego rodzaju artykułów wstępnych, nawet Anglikom trudno będzie uwierzyć, że „zwycięstwo w nadchodzącym roku jest pewne”. Każda godzina może spowodować ich na teren twardej rzeczywistości. Fakt ten znajduje charakterystyczne naświetlenie w odezwie, wydanej przez ministra bezpieczeństwa publicznego Morrisona, a ogłoszonej w czwartek przez radio, w której minister wzywa wszystkich mężczyzn powyżej 30 lat, niepowołanych do służby wojskowej, celem zgłaszania się do pomocniczych straży pożarnych. Apel ten jest niezwykle usilny, gdyż wysuwa on ewentualność uwolnienia od służby wojskowej. Należy dodać do tego fakt, że specjalna komisja dla prac przy usuwaniu gruzów w Londynie zatrudniała dalszych 5,000 robotników do 23,000 robotników, zatrudnionych już w obecnej chwili, a można sobie w tych warunkach wyrobić obraz rozmiarów zniszczeń w stolicy Anglii i w licznych centrach przemysłu zbrojeniowego, spowodowanych odwetem niemieckim.

Święta RAF

Częstochowa, w grudniu.

Na tydzień przeszło przed świętami Bożego Narodzenia wystosował papież przez watykańskie radio prośbę do państw, prowadzących wojnę o zaprzestanie wszelkich działań wojennych na okres świąt Bożego Narodzenia. Ten krok papieża Piusa XII był wynikiem gorącego życzenia zapewnienia pokoju i wypoczynku na okres tych najpiękniejszych świąt chrześcijańskich narodom krajów, prowadzących wojnę. Papież Pius XII apelem tym nawązał do tradycji odeszy swojego poprzednika Benedykta XV, który podczas wojny światowej podjął również inicjatywę w tym kierunku.

Wkrótce po tym apelu Piusa XII mianodajne kółka niemieckie wyraziły zgodę na propozycję 48-godzinnej zawieszenia broni, naturalnie tylko pod warunkiem, że również Wielka Brytania odpowie w ten sam sposób. W Londynie potrzebowano dłuższego czasu do zastanowienia się, a kiedy decyzja angielska stała się wiadoma, okazało się, iż jest ona niedwuznaczna odmowa. Chrześcijańska Anglia, która twierdzi, iż walczy w imię cywilizacji i kultury chrześcijańskiej, odebrała swojemu własnemu narodowi oraz narodom innych państw, prowadzących wojnę, możliwość spokojnego obchodzenia świąt Bożego Narodzenia.

W ten sposób życzenie Ojca świętego zostało unicestwione decyzją Churchilla. Świat przyjął z oburzeniem do wiadomości te angielskie decyzje i nie szczędził słów najszczerzego oburzenia z tego powodu. Tematem powszechnych domysłów stał się również temat, w jaki sposób Niemcy odpowiedzą obecnie na te zamierzone przez Londyn zaburzenie świąt Bożego Narodzenia.

W tej chwili święta minęły. Dowództwo wojsk niemieckich zrezygnowało z wojskowych operacji wszelkiego rodzaju, nie zaniebując naturalnie czujności na swoich własnych granicach, ani też nie oddając się nadziejom, że Anglia w tych warunkach wielkodusznie zrezygnuje z działań wojennych. I tak komunikat naczelnej komendy niemieckich sił zbrojnych zarówno z 25 grudnia, jak i z 26 grudnia mógł stwierdzić z całą otwartością, że niemieckie oddziały sił zbrojnych nie prowadziły działań wojennych na żadnym odcinku frontu. Podczas kiedy akcja sił brytyjskich w pierwszym dniu świąt objęła tylko afrykański teren boju, to lotnicy brytyjscy wykorzystali dzień 26 grudnia do zrzucaenia bomb w różnych punktach okupowanych terenów francuskich, przy czym nie wyrządzili wprawdzie żadnych szkód o znaczeniu wojskowym, natomiast zabili szereg osób z pośród ludności francuskiej. Ataki lotników brytyjskich spowodowały więc śmierć obywateli kraju, który jeszcze przed kilku miesiącami miał zaszczyt zaliczania się do sojuszników Imperium Brytyjskiego. Dodać należy, że dla dokonania morderstwa na tych bezbronnym ludziach Royal Air Force wybrała sobie właśnie święta Bożego Narodzenia, co do których narody krajów prowadzących wojnę, oraz cały świat

ZACIEMIENIE W BETLEJEM

Nie mająca precedensu od 2000 lat ostrożność Anglików

Citta del Vaticano, 28 grudnia. — Według nadeszłych tu doniesień z Palestyny, miejsce Narodzenia Chrystusa, Betlejem, tegoroczne Święta obchodzilo w całkowitym zaciemnieniu. Nawet tam daje się we znaki obecna wojna. Zaciemnienie zostało zarządzone przez władze angielskie, rzekomo w obawie włoskich nalotów, która to argumentacja spotkała się z żywym oburzeniem wśród miejscowej ludności, która wie przecież doskonale, że nie ma Włocha, który by w Wigilię zbombardował miejsce, najdroższe sercu każdego chrześcijanina, a cenione nawet przez pogan. Z powodu zaciemnienia Msza św. Anielska (Pasterka) odbyła się w Betlejem dopiero w pierwsze Święto rano.

Włoskie towarzystwo radioliczne „EIAR” udzieliło z dniem 31 grudnia na rok 1941 bezpłatnego prawa korzystania z odbioru radiowego wszystkim nowozaślubionym małżonkom. Poza tym wprowadzono szereg premii w sumie 300.000 lirów do rozlosowania pomiędzy tą kategorię grawitacyjnych radiosłuchaczy.

TASS DEMENTUJE

Nie ma transportów materiałów wojennych przez Władywostok

Moskwa, 28 grudnia. — Urzędowa agencja sowiecka TASS w oświadczeniu, opublikowanym w prasie zaprzecza domieszczeniu dziennika „New York Times” z Szanghaju, zawierającym twierdzenie, jakoby armia chińska była zaopatrywana przez Władywostok w materiały wojenne. Środki opatrunkowe itd. oraz jakoby pewien oficer amerykański miał się udać w najbliższym czasie do Władywostoku celem przyspieszenia transportu materiałów wojennych do Chin. Agencja TASS stwierdza, że doniesienie to nie odpowiada prawdzie.

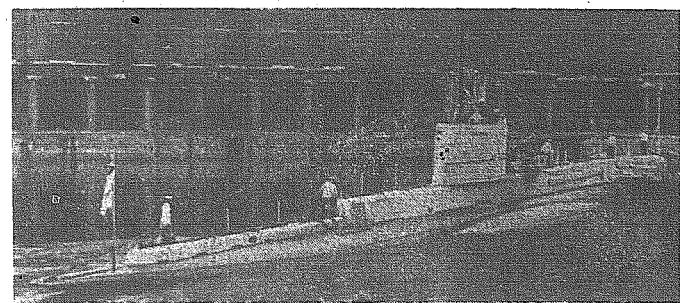
Księżniczka dała odpowiedź Churchillowi

Włoską następczynią tronu przyjęto do partii faszystowskiej, dając wyraz zespolenia „Fascio” z narodem — Absurdalne tezy, którymi się „WC” narokotuje, nie pomagają Anglii

Mediolan, 28 grudnia. — Włoska księżniczka, następczyni tronu wyraziła w swoim czasie życzenie wstąpienia do partii faszystowskiej. Jak donosi „Giornale d'Italia” w swym wydaniu wtorkowym — wręczono jej dokument przyjęcia do partii.

Rzym, 28 grudnia. — Dyplomatyczny współpracownik agencji „Stefani” pisze, że niesmaczny i groteskowy „apel” Churchilla do narodu włoskiego jasno dowodzi, iż ludzie stojący na czele Anglii odczuwają w dotkliwy sposób ciężar sytuacji, czego dowodem musi być fakt, iż swe ostatnie nadzieje pokładają w złudzeniach i absurdalnych wyzwyaniach. Tylko ci ludzie, którzy stracili wszelkie nadzieje, mogą wierzyć w to, że Włochy mogłyby zrezygnować ze swej niesłychanie mocnej

jedności wewnętrznej, aby ratować nieprzyjacielską Anglię, aby os mogła przestać istnieć, aby dać możność angielskim piratom spłądowania Europy i jej rozczłonkowania. Anglia nie jest w stanie niczego podjąć, co by mogło przeszkodzić w atakach powietrznych, jak również nie jest w stanie przeciwstawić się kontrblokadzie na morzu i w powietrzu. W ten sposób zwiększa się z dnia na dzień liczbę brytyjskich „wymarłych miast”, a Anglicy nie mają żadnych możliwości, aby powstrzymać bieg wypadków. Z innej strony zdaje sobie angielski rząd dokładnie sprawę z tego, że z miesiąca na miesiąc zwiększa się ilość łodzi podwodnych państw osi. W tych warunkach stawać się będzie kontrblokada coraz ostrzejsza

Brytyjska łódź podwodna „Swordfish”, która utonąła.

spodziewali się, iż w myśli szlachetnej inicjatywy papieża będą miały spokojny i uruczysty przebieg. Zachowanie się Niemiec w tym okresie spotkało się w całym świecie z aprobatą i uznaniem. Z licznych komentarzy prasowych wielu krajów wynika jednogłośnie uznanie dla niemieckiego rycerskiego stanowiska. Z drugiej strony stanowisko to wyrobiło przekonanie, że Niemcy mogą sobie pozwolić na wielki gest, ponieważ świadome są przewagi swoich sił zbrojnych. Ta przewaga Niemiec przyczyni się w końcu do tego, że nadejdzie dzień, który weździe do historii, jako dzień zapłaty rozpodającego się Imperium Brytyjskiego. W tym dniu Anglii przedstawiony będzie również rachunek za te pomordowane francuskie kobiety i dzieci, które musiały się pożegnać z życiem właśnie w dniu 26 grudnia 1940, ponieważ arcychrześcijańska Anglia nie uważała za konieczne przyłączyć się do inicjatywy, będącej wynikiem szlachetnego odruchu serca i chrześcijańskiej miłości bliźniego.

Potęga złota została złamana

Zastępca Hitlera Hess przemawiał w Wigilie

Berlin, 28 grudnia. — W dzień wigilijny zastępca Kanclerza Hitlera, minister Niemiec Rudolf Hess, wygłosił przez radio na wszystkie rozgłoszenie niemieckie przemówienie, w którym złożył życzenia całemu swojemu narodowi oraz żołnierzom, stojącym na posterunkach w walce z Anglią. Następnie stwierdził, że już po upływie jednego roku zmieniło się oblicze Europy. „Przez kontynent przeszło jakby przebudzenie — mówił minister Hess. — Wiele zamieszkałych na nim narodów oswoiło się już z krępującymi je więzami magnaterii finansowej. Potęga złota została złamana. Silnie uzbrojone Niemcy zagrażają każdej chwili wyspie brytyjskiej. Zespólny naród, ożywny wiarą w swego Wodza, kroczy ku zwycięstwu“. W zakończeniu swej mowy minister Hess stwierdził z mocą: „Nadejdzie dzień, w którym przyjdzie koniec Anglii!“

STARA METODA

Hiszpania przejrzała wysiłki Churchilla

Madryt, 28 grudnia. — Dziennik „Madrid“ zamieszcza artykuł wstępny, którego treścią są zamierzenia Churchilla, mające na celu stworzenie rozdziału między narodem włoskim a jego wodzem Mussolinim. Dziennik wspomina przy tej okazji, że jest to swego rodzaju nowa próba angielskiej taktyki, stosowanej w r. 1914 w stosunku do Niemiec. Wówczas to Anglicy w obłudny sposób twierdzili, że wojna nie jest wymierzona przeciw narodowi niemieckiemu, lecz przeciw cesarzowi. Gdy to nastąpi Niemcy będą traktowani po przyjacielsku i po bratersku. Jakie były następstwa, o tym wszyscy dobrze wiedzą, w szczególności zaś naród niemiecki, który przeżył wojnę ma dobrze w pamięci. Jest rzeczą jasną, iż czyniąc swój nowy manewr, Churchill przepuszczał, iż udamu się zwabić naród włoski, uważając go za głupców.

INDIE JUŻ SPORO WYWALCZYLI

Wzwanie do demonstracji protestacyjnych przeciw panowaniu brytyjskiemu

Moskwa, 28 grudnia. — Angenacja „TASS“ donosi z Kabulu, iż na łamach tamtejszego dziennika „Civil and Military Gazette“ opublikowano statystykę, z której wynika, że w drugim kwartale roku 1940 wybuchło na terenie brytyjskich Indji 101 strajków, w których uczestniczyło 268.590 robotników. 31 akcji strajkowych zakończyło się zwycięstwem robotników, w 18-tu wypadkach uwzględniono częściowo żądania warstw pracowniczych.

Według innej depeszy z Kabulu, istniejącej w Bombaju „Związek wolności obywatelskiej“ zorganizował demonstrację protestacyjną przeciwko uciśkowi wolności obywatelskiej w Indiach brytyjskich. Na zebraniu tym powzięto rezolucję, zwracającą się przeciw zakazowi wypowiadania się na temat wojny zarówno w czasie wieców, jak i na łamach dzienników. W rezolucji tej zaapelowano do wszystkich Hindusów, aby wszędzie organizowano demonstracje protestacyjne przeciw zasadniczym prawom narodowym.

RAF było w Świąta nad Francją

Berlin, 28 grudnia. — Naczelna Komenda Armii Niemieckiej komunikowała w dniu 27. grudnia: „Podezas kiedy lotnictwo niemieckie również w drugim dniu Świąt Bożego Narodzenia nie podejmowało żadnych akcji zaczepnych przeciwko wyspie brytyjskiej, to samoloty brytyjskie w tymże dniu oraz następującej nocy zaatakowały bombami lotniska, obiekty portowe i miasta w okupowanej części Francji. Wśród francuskiej ludności cywilnej wynikły ofiary w zabitych i rannych. Obiekty wojskowe nie zostały trafione. Artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła jeden angielski samolot. Baterie dalekonośne armii lądowej i marynarki wojennej ostrzeliwały w dniu 27. grudnia rano okręty nieprzyjacielskie w Kanale La Manche.“

Działalność artylerii w Cyrenaice

Rzym, 28 grudnia. — Włoski komunikat wojenny z piątku brzmi następująco: „W rejonie granicznym Cyrenaiki trwają w dalszym ciągu pojedynki artyleryjskie i działalność wywiadowa. Ożywiona działalność lotnictwa włoskiego. Dokonano ataków bombowych na okręty, stojące w przystani, w wysuniętym naprzód punkcie operacyjnym, dalej przeciwko pozycjom artyleryjskim i samochodom ciężarowym. Włoskie samoloty myśliwskie zaatakowały liczną eskadrę samolotów typu „Gloucester“ i 3 z nich zestrzeliły. Jeden włoski samolot nie powrócił. Na wodach Cyrenaiki jeden z włoskich samolotów wywiadowczych wyszedł nieprzyjacielską łódź podwodną i obrzucił ją skutecznymi bombami.

Na froncie greckim działalność artyleryjska oraz ataki o charakterze miejscowym. Włoskie samoloty bombowe zaatakowały nieprzyjacielskie obiekty portowe oraz stojące tam okręty, jak również obiekty, pozostające w bezpośrednim związku z operacjami lądowymi. Nieprzyjacielska próba ataku na jedną z baz włoskich została udaremniona dzięki natychmiastowej interwencji włoskich samolotów myśliwskich. Zestrzelono 3 samoloty typu „Blenheim“. W Afryce Wschodniej nie było ważniejszych wydarzeń.“

Świąta i Nowy Rok w Rumunii

Uroczystości Bożego Narodzenia w Rumunii odbywały się w obecności króla Michała

Bukareszt, 28 grudnia. — W czasie uroczystości z racji Bożego Narodzenia, zainicjowanej przez rząd rumuński w poniedziałek wieczór w prezydium Rady ministrów, w obecności króla Michała i królowej-matki Heleny, po koncercie jednego z korpusów legionowych, oraz produkcjach tanecznych dwóch grup ludowych, rozdano upominki obecnym, wśród których oprócz szefa państwa generała Antonescu, wicepremiera Horia Sima i innych członków gabinetu znajdowali się również poseł niemiecki dr Fabricius, poseł włoski Chigi, szef niemieckiej misji wojskowej general Hansen i niemiecki attache lotnictwa płk Gertenberg. Król Michał i królowa-matka Helena przekazali z okazji świąt na biednych 500.000 lei.

Dzienniki w swoich numerach świątecznych podkreślały konieczność snucia i zaufaniem. „Timpuł“ stwierdza, że każdy Rumun powinien mieć niestanienie przed oczami dobro swego kraju. Los ojczyzny nakazuje wszystkim dążenie do zjednoczenia. Legion rumuński posiada wszelkie odpowiednie siły, celem sprośtania nasuwającym się zadaniom. Błędem przeszłości było pozwolenie na kie-

rowanie Rumunii z zawiązanymi oczami przez obce elementy.

Program na dzień 1 stycznia ogłoszony przez prezydium Rady ministrów przewiduje m. in. przyjęcie u króla Michała na Zamku Peles koło Sinaja, w czasie którego szef państwa general Antonescu, wicepremier Horia Sima i nuncjusz papieski jako dziekan korpusu dyplomatycznego złożą królowi swoje życzenia.

DWIE KATASTROFY KOLEJOWE

Są zabici i ranni

Bukareszt, 28 grudnia. — W okresie Świąt Bożego Narodzenia wydarzyły się dwie katastrofy kolejowe w Rumunii. Na wschód od Aradu zderzyły się dwa pociągi, przy czym oba parowozy i 40 wagonów wykołowało się, przy czym 6 osób zginęło a kilka uległo zranieniu. W okolicach Bukaresztu wpadł pociąg osobowy na jadący z przeciwnie strony drugi pociąg osobowy. Zginęła jedna osoba, 6 odniosło zranienia.

W Rumunii ukazał się zakaz zamieszczania przez lekarzy żydów ogłoszeń reklamowych w dziennikach. Wolno im jedynie zamieszczać drobne ogłoszenia przy okazji zmiany adresu.

Od kiedy Turyn jest portem?

„Brytyjskie lotnictwo rzekomo bombardowało stocznię okrętową w Turynie“ niedostatecznie z geografii — Angielskie kłamstwa na temat sukcesów — przyczyna wesołości we Włoszech

Rzym, 28 grudnia. — Dyplomatyczny współpracownik agencji „Stefani“ powtórnie wysmiewa szereg angielskich kłamstw. W związku ze śmieszonym twierdzeniem, jakoby w toku operacji bojowych w Egipcie brały udział australijskie oddziały kawalerii w ataku z dobytymi szablami, twierdzi on, że w ofensywie miała brać udział „Mobile Division“ składająca się z czołgów. Wszystkim wiadomo, że żołnierze, stanowiący obsługę czołgów nie wależą szablami. Niemniej głupim jest twierdzenie, zawarte w depeszach dzienników brytyjskich oraz prasy sprzyjającej Anglii, jakoby brytyjskie lotnictwo miało zbombardować stocznię okrętową w Turynie, w których przebywało kilka włoskich krążowników. Propaganda brytyjska i filofityjska powinny wiedzieć o tym, że Turyn leży z dala od morza i nie jest miastem portowym. Po pierwszej fali radości i wielkiego wrzasku w Anglii, na temat sukcesów w Marmariki, radość ta szybko ustala gdy te same angielskie źródła musiały z pokorą przyznać się, że Włosi stawiali zwycięgi opór.

Angielskie złudzenia okazały się mało wartościowe, podobnie jak to miało miejsce w okresie kampanii włosko-etiopskiej, wojny domowej w Hiszpa-

nii i operacji na terenie Polski, Holandii, Belgii i Francji. Potęga Włoch jest w dalszym ciągu poważna i nie nie straciła na swej sile. Lotnictwo włoskie zwiększa się z miesiąca na miesiąc. Włoska marynarka zadała Anglikom straty o wiele cięższe, niż je sama poniosła, i nie uważa, podobnie jak Anglii za stosowne nabywać za granicą „starych pudeł“. 45 włoskiej armii dotychczas nie brały udziału w akcji bojowej, gdy tymczasem Anglia utraciła poważną część swego materiału wojennego w czasie bezprzekładnej klęski na terenie Norwegii i Flandrii, zaś angielscy żołnierze zostali wyparci przez Włochów z obszaru b. angielskiego kraju Somali. Jest więc rzeczą zupełnie bezcelową jeśli desperaci w Londynie czynią sobie jakiekolwiek nadzieje w sprawie narodu włoskiego. Włoski naród wie i zdaje sobie sprawę z tego, że Anglię znajdując się w śmiertelnym uścisku i że niebawem wybije godzina nieuniknionego złamania się Anglii.

Prezydent Roosevelt zakomunikował na konferencji prasowej, że admiral Leahy mianowany ambasadorem Stanów Zjednoczonych w Włochy przyjechał do Rzymu, aby osobiście przedstawić do marszałka Petain, które ma być przy składaniu listów uwierzytelniających.

Rycerz złego sumienia

Kraków, w grudniu.

Były polski marszałek Rydz-Smigły, złamawszy słowo honoru, dane rządowi rumuńskiemu, opuścił wyznaczony sobie azyl i uciekł. Wiadomość ta nie wywołała zapewne w świecie żadnej sensacji, ponieważ nie jest to pierwszy wypadek złamania słowa przez byłego polskiego „dygnitarza“. Właściwie nie oplaci się z całej tej sprawy robić specjalnej sensacji. Ale jeżeli już raz wymieniamy się nazwisko Rydza-Smigłego, będziemy do końca śledzić drogę jego ucieczki. W tej chwili nikt jeszcze nie wie, dokąd on zbiegł. Jednak istnieje wiele podobieństwstwa pomiędzy jego obecną ucieczką, a ucieczką z pierwszych dni września ubiegłego roku. Także i wtedy uciekał on z miejsca na miejsce, opuściwszy swe wojska i państwo, które wyniosły go na szczyt, aż w końcu znalazł się w tym kraju, który widocznie nie daje mu już dzisiaj wystarczająco bezpiecznego schronienia i który nie jest mu już w stanie zapewnić życia w dobrobycie, kosztem uwiezionych z sobą pieniędzy państwowych. Nawiązał on w ten sposób do tradycji swego mniej szczęśliwego poprzednika Becka, który przez kilka tygodniami usiłował przekroczyć granicę Rumunii w kierunku Anglii, celem wędrowania się z pod zasięgu kontroli rumuńskiej, zabierając z sobą kilka milionów lei i zaopatrując się w sfałszowane dokumenty. Wówczas jednak dzięki czujności władz rumuńskich całe to przedsięwzięcie spaliło na panewce, a brak dotychczas jakichkolwiek doniesień, świadczących, że Rydz-Smigły miał więcej szczęścia. Po nieudanej próbie ucieczki pana Becka, władze rumuńskie, jak to wynika z doniesień bukareszteńskich, liczyły się z możliwością, że również dalsi członkowie b. rządu polskiego zarzyskują ucieczkę za granicę. Już od szeregu tygodni wydano wszystkim władzom granicznym najsurowsze nakazy, mające uniemożliwić jakiegokolwiek przekroczenie granicy.

Na pytanie, co mogło spowodować b. marszałka polskiego do jego ucieczki, można dojść tylko do jednego wniosku: mianowicie, że prawdopodobnie pragnął on zabięgać w londyńskim rządzie marnionetek o jakieś stanowisko, mogące mu umożliwić kontynuowanie jego godności marszałka, którą w swoim czasie tylko odgrwał, której jednak nigdy nie przeżył, ani której nie okupił czynami. A może widzi on dziś w Wielkiej Brytanii możliwość wyczekania na dogodny moment ponownego wypłynięcia na szerząca arenę, zanim wypadki nie zmuszą go do szukania dalszego schronienia. W każdym razie legionowa Rumunia przestała już być ziemią obiecaną, zarówno dla jednej, jak i dla drugiej możliwości.

W dawnym klasztorze Tasmana, u stóp Karpat, w miejscu swego internowania oddawał się on wypożyczkowi i wykorzystywał aż zbyt liczne wolne godziny na przechadzki i przejażdżki. Pieniądzy miał dosyć i nie potrzebował z tego powodu żywić żadnych trosk materialnych. Obecnie jak wieczny tułacz szuka on nowej siedziby. Ponieważ nazwisko jego dobrze znamy, a jego „odwagę“ osobiście mieliśmy sposobność zaobserwować, możemy z całą pewnością przyjąć, że bez wątpienia nie podejmie się niczego takiego, co by mogło narazić go na niebezpieczeństwo utraty życia. Bez względu na rezultat jego przedsięwzięcia, rola jaka mu jeszcze pozostała do odegrania będzie nawiązywać rolę jakiegoś Benesa. Zouu. albo Hille Selaie, a jeżeli będzie postenował roztrzęsienie, może wnet stanie się jakimś internowanym, pensjonowanym marszałkiem.

WILKI GRASUJĄ W KARPATACH

Gromada wilków napadła rumuńskiego podoficera

Bukareszt, 28 grudnia. — Pewien młody podoficer z Jassów został w pobliżu gminy Hanceszt w drodze do domu podczas śnieżyicy napadnięty przez gromadę sześciu wilków. Tylko dzięki temu, że rzucił złodziałym bestiom swoją torbę z jedzeniem udało mu się zwaćać na czasie i wspiąć się na drzewo. Tak-miał silnie spędzić całą noc. Dopiero rano czekał się pomoc. W ośmiu godzinach nadbieśli ułężeni w kije, udało się na dłuższej walece przetrwać głodne wilki.

„Messagero“ daje odprawę

Włochy ściśle zespolone skupiają się wokół swego króla i Duce

Rzym, 28 grudnia. — W związku z niemadrym i mało pomysłowym „apelem“ Churchilla do narodu włoskiego, oświadczając dobitnie przeciw istotnej sytuacji Wielkiej Brytanii, zabrała głos włoska prasa, nie szczędząc zjadliwej ironii. Ton prasy włoskiej przeszedł do roli obrońcy uczuć narodu włoskiego, do najwyższego stopnia dółkniętego oburzającymi do żywego słowami przestępców wojennych i oświadcza niewzruszoną wolę stanięcia całego narodu wokół króla i cesarza oraz Mussoliniego.

W artykule zatytułowanym „Groteskowe posłannictwo Churchilla“ — „stwierdzeniem bezczelności“ oświadcza „Messagero“, że nic nie jest w stanie bardziej ujawnienie oddziaływać, jak treść świętoszkowatego apelu wypowiedzianego w tonie udanej przyjaźni. Ów tak zwany apel Churchilla jest spłotem historycznych fałszerstw i dziecinnych kłamstw, które razem wzięte ubliżają w najwyższym stopniu uczuciom narodowym Włochów, bowiem z zawartych w nim słów wynikałoby, iż jest rzeczą możliwą złamanie honoru i zdrada sprzymierzeńcy. Już z tej myśli przewodniej, będącej czczą fantazją Churchilla jasno wynika, w jaki

sposób ocenia on Włochów. Z tego też względu naród włoski w swej jedności skupia się wokół osoby swego wodza, który obudził w nim świadomość wielkiej misji światowej, jaką ma do spełnienia. Zarówno Churchill jak i wielu Anglików uważają Włochów jako naród czwartej kategorii, jako państwo wasalskie, które zawsze będzie w stanie zapomnieć jej krzywdy, i dalej spełniać polecenia. Jeśli tego rodzaju mentalność nadal bierze się w rachubę, to można zrozumieć dlaczego Churchill pozwolił sobie w swej nieprawdopodobnej mowie na frazeologię, której ton w wysokim stopniu obraża uczucia narodowe Włochów. Niezliczone zamachy angielskie na wolność Włoch, sankcje, szykany i czynnie nie utrudnieni włoskiej żegludze i handlowi, polityka okrażania, nieustanne popieranie nieprzyjaciół Włoch — wszystko to niezawodnie uważa Churchill za nie warté wzmianki wydarzenia, o których naród włoski mógł zapomnieć i przejść nad nimi do porządku dziennego, aby jedynie moc oddać się pod dobroczynną opiekę mocarstwa Wielkiej Brytanii. Mentalność ta nieuznająca niczyich uczuć godności i honoru, przyczyniła się do ruiny Anglii.

ralne Gubernatorstwo, jak również Prowincję Poznańską. W tych dniach zamieścił on pierwszą część swego raportu. Szwedzki dziennikarz, który krótko przed wojną był na wschodzie Polski, podkreśla w swoim sprawozdaniu doniosłe zmiany dokonane w krótkim okresie czasu, bo zaledwie jednego roku przez władzę niemieckie. Opisując Łódź, stwierdza on, że usunęto całkowicie panujący tam przed wojną brud, odnowiono budynki, dzięki czemu miasto przybrało wygląd zachodnio-europejski. Równocześnie usunęto w dużej mierze w tym mieście bezrobocie i nędzę, tak bardzo dla Łodzi charakterystyczną. „Cała armia walczyła tutaj z brudem i robactwem osiągając sukces“ kończy swoje sprawozdanie szwedzki dziennikarz.

Celem zwalczania bezrobocia wśród młodzieży francuskiej, rząd w Vichy powołał do życia specjalną komisję, która ma za zadanie rozwiązanie tego problemu.

KŁĘSIKI ŻYWIŁOWE W AMERYCE

Burza na zachodzie USA — Powódź w Brazylii — Tornada na Kubie

San Francisco, 28 grudnia. — Od dziesięciu dni szaleją na zachodnim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych ogromne burze połączone z niewiami i nawałnicami morskimi. Szalejące w górzystych okolicach śnieżne burze i zawieje wyrządziły poważne szkody, pociągając za sobą trzynastą ofiar ludzkich. Według wiadomości, jakie nadeszły z zimowisk górskich w okolicy Sierra Nevada miało zginąć wielu narciarzy. Żołęgi ratownicze w północnych wybrzeży Kalifornii czynią wysiłki mające na celu uratowanie 10 jachtów, które zaginęły w pierwszym

«King» ma głos!

Częstochowa, w grudniu.

W związku ze świętami Bożego Narodzenia zwrócił się angielski król z oświadczeniem do wszystkich narodów brytyjskiego imperium z apelem, który z uwagi na swą treść trudno pominąć milczeniem. Należałoby właściwie przypuszczać, że król angielski skorzystał z tej wyjątkowej okazji aby swym ciekawo doświadczonym poddanym opowiedzieć coś na pocieszenie, albo udzielić im jakiejś pociechy na przyszłość. Niestety, nie! Jerzy VI zadowolony się tanimi frazami powtarzanymi najwidoczniej za swoimi ministrami, wygłaszając prorocztwa, których realizacja pozostanie mizyką dalekiej przyszłości.

W sprawie obecnej sytuacji król powiedział, że jest ona niezwykle trudna i należy się liczyć z tym, że najbliższa przyszłość będzie jeszcze trudniejsza. Nie należy żadną miarą niedoceniać przyszłych niebezpieczeństw i trudności i należy owoić się z myślą, że najbliższe tygodnie i miesiące będą niewątpliwie ciężkie. Mimo wszystko jednak nie wolno tracić nadziei, iż Wielka Brytania w końcu przecię zwycięży. Świat niewątpliwie przyjdzie do zdumieniem fakt, iż Jego Królewska Mość uważa zwycięstwo Anglii jeszcze za możliwe, ale w żadnym wypadku za bezwarunkowo pewne. Z pewnością p. Churchill nie był specjalnie budowany treścią tego indywidualnego oświadczenia swego najwyższego zwierzchnika i szefa sił zbrojnych.

A teraz punkt kulminacyjny mowy królewskiej. Jego Królewska Mość proponuje stworzenie na czas trwania wojny pewnego rodzaju angielskiej wspólnoty narodowej aby moc z większą spoistością wystąpić przeciw wrogowi. Widocznie więc dotychczas zjednoczenie w wyspiarskim królestwie nie stanęło na wysokości zadania, a po wojnie wspó-

nota narodowa również nie będzie potrzebna; bo gdzie podzięja się wówczas magnatry przemysłu zbrojeniowego, bankierzy i członkowie rad nadzorczych, jeżeliby się miał zakorzenić zwyczaj wspólnoty narodowej, łamiący zapory sztucznie od stuleci wybudowanej przez arystokrację angielską i aż do chwili obecnej broniome wszystkimi środkami stojącymi jej do dyspozycji?

„Musimy iść naprzód, myśleć mniej o samych sobie a więcej o bliźnich“, wołał ojciec narodu angielskiego, „ponieważ tylko pod tym warunkiem możemy coś lepszego stworzyć ze świata i z życia“. Nawet Anglię bynajmniej nieuprzywilejowanej przez los nie mogą zrozumieć tego zdania inaczej, jak tylko jako kwrawa ironię, wyszło ono bowiem z ust jednego z największych angielskich obszarników, jednego z najpotężniejszych kapitalistów przemysłu zbrojeniowego i właściciela europejskich i zamorskich posiadłości, jednym słowem z ust króla angielskiego Jerzego VI, którego egoizm jest przysłówowy, jako to łatwo można wywnioskować z jego luksusowych schronów przeciwlotniczych i komfortowych samochodów pancernych królowej.

„Więcej myśleć o bliźnich niż o samych sobie“, to słowa odpowiadają doskonale w ustach człowieka nawet wówczas gdy jest on królem, jeżeli dla porównania weźmie się pod uwagę fakt, że ten fantastycznie bogaty i tak gorąco miliujący bliźnich człowiek przed kilku dniami wyasygnował ze swej prywatnej skątkuły celem ulżenia nędzy mieszkańców pewnego zupełnie zniszczonego miasta kwotę, odpowiadającą na naszą walutę zaledwie sumie 3.000 złotych!

W każdym razie król przemówił a naród brytyjski z zadowoleniem mógł stwierdzić, że znajduje się on jeszcze w kraju!

dnia święta Bożego Narodzenia i po których nie ma żadnych wieści.

Rio de Janeiro, 28 grudnia. — Miasto Juez de Fora, centrum brazylijskiego przemysłu włókienniczego nawiedziła w czasie świąt Bożego Narodzenia katastrofalna powódź. Wezbrane fale rzeki Parahyba zalały miasto, które znalazło się pod wodą. W samym tylko centrum miasta zawałiło się 80 domów. Dotychczas brak szczegółowych danych co do liczby zabitych i rannych. Wskutek katastrofalnej powodzi uległa przerwie komunikacja kolejowa na linii Rio de Janeiro — Minas Geraes.

Nowy Jork, 28 grudnia. — Jak donoszą z Bejucał na Kubie, trąba powietrzna pociągnęła tam za sobą 40 śmiertelnych ofiar. Około 100 osób odniosło rany. Szkody materialne znaczne.

DOSTOJNICZY KANADYJSCY W LONDYNIE

Pogłoski na temat układów pomiędzy Kanadą a wyspą macierzystą

Kopenhaga, 28 grudnia. — Jak donosi duńskie biuro prasowe, generalny szef sztabu kanadyjskiego lotnictwa Bread-

ner, wraz z wicemarszałkiem lotnictwa Stedmanem, członkiem kanadyjskiej Rady Opieki Społecznej, przybyli w ostatnich dniach do Anglii. W związku z ich przyjazdem w Londynie krają pogłoski na temat przeprowadzenia z nimi przez rząd wyspy micierzystej układów omawiających kwestie dalszego udziału Kanady w wojnie, którego to udziału Anglia tak nagle potrzebuję.

MROZY I ŚNIEGI W HISPANII Przerwy w komunikacji

Madryt, 28 grudnia. — Na terenie Hiszpanii panują silne mrozy. Z wielu prowincji, szczególnie położonych na północy, donoszą o znacznych opadach śnieżnych, wskutek czego nastąpiła przerwa w komunikacji drogowej, a ruch pociągów ucierpiał wskutek opóźnień.

Londyńska służba informacyjna zwraca uwagę na nazwiska księcia Gloucesteru, dowódcy wojskami brytyjskimi pod Namsos w okresie wojny w Norwegii, oraz Pageta dowódcy brytyjskimi oddziałami w czasie walk pod Andalsnes, figurując wśród tysięcy oficerów, odznaczonych przez angielskiego króla.

Rumuńska rada ministrów uchwaliła przeprowadzić ogólny spis ludności. Ponadto zapadła uchwała w sprawie użytkowania dla celów rolniczych nieuprawnych parcel miejskich.

Ostateczny cel

Włochy stoją z wiarą za Mussolinim Mowa Farinacciego wobec partii faszystowskiej

Mediolan, 28 grudnia. — Minister stanu Farinacci wygłosił w Kremonie przemówienie do faszystów, w którym omówił najważniejsze zagadnienia w chwili obecnej. Jeżeli Anglię oświadcza — mówił Farinacci — iż Morze Śródziemne stanowi główny teren wojenny i podkreśla, że właśnie przeciwko Włochom zmobilizowała siły wojenne większą część swojego imperium, to dla Włochów fakt ten powinien stanowić powód do specjalnej dumy. O zwycięstwie nie decyduje jedna bitwa. Rozstrzygające znaczenie posiada uzyskanie zamierzonego celu. Cel ten będzie jednak osiągnięty z całą pewnością, jaka przyswieca obu zaprzyjaźnionym narodom, kierowanym przez Mussoliniego i Hitlera.

W związku ze zmianami na stanowiskach, w naczelnej komendzie włoskiej Farinacci oświadczył: „Więcej niż to było koniecznym mówiono o „kielec“ „zmianie warty“. Byłoby po prostu obłędem sądzić, że pewne zmiany we Włoszech, a przede wszystkim wśród ludzi regimnu mogłyby spowodować jakies następstwa. Włochy stoją z wiarą za swoim wodzem i myślą jedynie i wyłącznie o zwycięstwie. Jesteśmy najmocniej przekonani — zakończył Farinacci — że zwycięstwo będzie naszym udziałem — Jesteśmy również pewni że ofiary uczynią wielkim nasze pokolenie“.

SZWEDZKI REPORTER O ŁODZI Współpracownik „Nya Dagblight Allehanda“ zwiedził Gen. Gubernatorstwo i Prowincję Poznańską

Sztokholm, 28 grudnia. — Współpracownik szwedzkiego pisma „Nya Dagblight Allehanda“ zwiedził ostatnio Gene-

Światło elektryczne jest tanie, gdy używa się żarówek Osram-D! Jest to fabrykat niedoścignionej jakości. Żądajcie zawsze żarówek Osram-D!

Żarówka OSRAM-D daje tanie światło

Informacji o źródłach nabycia udziela:

OSRAM A. G., Kraków, Ostring 12 (Tel. 201 25).

OSRAM A. G. Niederlassung Warszawa, Bahnhofstr. 16 (Tel. 24422).

Niedzielnny dodatek dla katolików

Ewangelia Święta

na uroczystość Bożego Narodzenia zaplanowana w św. Łukasza w rozdziale II od wiersza 1 do 14.

„I stało się, w owe dni, wyszedł dekret od cesarza Augusta, aby spisano wszystkie księgi. Ten pierwszy spis dokonany, został przez wielkorożcę Syrii, Cyryna. I szli wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do miasta swego.

Poszedł też i Józef z Galilei, z miasta Nazaret do Judei, do miasta Dawidowego, które zwąca Betlejem, dlatego się był z domu i pokolenia Dawidowego, aby dać się zapisać z Maryją, posługującą sobie małżonką brzemienną. I stało się, gdy tam byli, wypełniły się dni, aby porodziła. I porodziła syna swego pierworodnego, a uwinęła go w pieluski i położyła go w żłobie, bo nie było dla nich miejsca w gospodzie.

Byli w tejże krainie pasterze, czuwający i odbywający straż nocną przy trzodzie swojej. A oto Anioł Pański stanął przy nich, a jasność Boża zewsząd ich oświeciła, i zlekli się bojącia wielką. I rzekł im Anioł: Nie bójcie się; bo oto opowiadam wam wesele wielkie, które będzie wszystkimu ludowi, bo się wam dziś narodził Zbawiciel, który jest Chrystus Pan, w mieście Dawidowym. A ten znak dla was: Znajdziecie niemowlętko, uwinione w pieluski i położone w żłobie. A nagie zjawilo się z Aniołem mnóstwo wojska niebieskiego, wielebna Boga i mówiąca: Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli!

Ze świata katolickiego

Z Watykanu

W Grotach św. Piotra rozpoczęły się prace nad grobowcem Piusa XI. Prace zakończone być mają do dnia 10. lutego 1941 r. Jest to druga rocznica śmierci papieża.

Pius XII przyjął rezbierza Marianaęgo, który wycisnął mu artystycznie wykonany medal z brązu z wizerunkiem Ojca św.

4. grudnia 1940 r. papież przyjął w salach Watykanu kilkuset pielgrzymów i 400 par narceńskich. Do par małżeńskich z piętornastoma dziećmi papież wypowiedział pełną pochwały słowa.

Papież ofiarował arcybiskupowi z Lucca pewną sumę za poszkodowanych wskutek powodzi, która miała miejsce w jego diecezji.

Nabożeństwa w kościołach w niedzielę, dnia 29 grudnia r. b.

W CZĘSTOCHOWIE

JASNA GÓRA: O godz. 6.30 prymaria, o g. 8-ej i 9-ej Msze św., o godz. 10.30 suma w Bazylice, o godz. 12-ej ostatnia Msza św. i zastąpienie Cudownego Obrazu. O godz. 15.30 nieszpory. Zastąpienie Cud. Obrazu o godz. 18-ej. **KOŚCIÓŁ NAJŚW. MARYI PANNY:** Msze św. o godz. 7-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godz. 12-ej. **KATEDRA SW. RODZINY:** Msze św. o godz. 7-ej, 9-ej i 10-ej. Nieszpory o godzinie 16-ej. **KOŚCIÓŁ SW. ZYGMUNTA:** Msze św. o godz. 7-ej, 8-ej i 9-ej. Suma o 10-ej. Nieszpory o 16. **KOŚCIÓŁ SW. JAKUBA:** Msze św. o g. 6.30, 8-ej i 10-ej. O godz. 9-ej naboż. dla młodzieży szkolnej. Suma o godz. 11-ej. Ostatnia Msza św. o godz. 12.30. Nieszpory o godzinie 18. **KOŚCIÓŁ SW. BARBARY:** Msze św. o godz. 7-ej i 9-ej. Suma o g. 11-ej. Nieszpory o g. 16-ej. **KOŚCIÓŁ P. JEZUSA KONAJĄCEGO:** Msze św. o godz. 8-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godz. 11-ej. Nieszpory o godz. 16-ej. — Kościół św. Rocha na cmentarzu: Suma i kazanie o godzinie 11-ej. **KOŚCIÓŁ SW. ANTONIEGO:** Msze św. o godz. 7-ej, 8-ej i 9-ej. Suma o g. 10. Nieszpory o g. 15. **KOŚCIÓŁ OPIEKI ŚW. JOZEFY:** Msze św. o g. 7-ej, 8-ej i 9-ej. Suma o g. 10. Nieszpory o g. 15. **KOŚCIÓŁ SERCA P. JEZUSA NA STRADOMIU:** Msze św. o godzinie 7-ej i 9-ej. Suma o godzinie 10.30. Nieszpory o godzinie 16-ej.

W PIOTRKOWIE

KOŚCIÓŁ OO. BERNARDYNÓW: Msze św. o godzinie 6.30, 8-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godzinie 11 min. 30. Nieszpory o godzinie 18-ej. **KOŚCIÓŁ FARNY:** Msze św. o godz. 7-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godz. 10.30. Nieszpory o g. 16-ej. **Kościół Himały:** Msza św. o g. 8-ej. **KOŚCIÓŁ PODOBNIANSKI SW. JAKA:** Msze św. o godzinie 7-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godzinie 11-ej. Nieszpory o godzinie 16-ej. **KOŚCIÓŁ SERCA JEZUSOWEGO:** Msze św. o godzinie 7-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godzinie 11-ej. Nieszpory o godzinie 16-ej. **KOŚCIÓŁ POJEZUICKI:** Msze święte o godzinie 9-ej i 10-ej. Suma o godzinie 11 min. 30. **KOŚCIÓŁ PANIENEK DOMINIKANEK:** O godz. 9.30 wotywa i o godz. 11.30 suma z kazaniem.

W RADOMSKU

KOŚCIÓŁ FARNY: Msze św. o godz. 7-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godz. 11.30. Nieszpory o g. 16-ej. **KOŚCIÓŁ OO. FRANCISZKANÓW:** Msze św. o godz. 8-ej, 9-ej i 10-ej. Suma o godz. 11-ej. Nieszpory o godz. 17-ej. W dniu powszednim odprawiane są Msze św. o godz. 7-ej, 8-ej i 9-ej.

WIECZÓR ŚW. SYLWESTRA

Ostatni wieczór, ostatnie godziny kończącego się starego roku nazywany powszechnie wieczorem św. Sylwestra. Jest to wieczór jakiś uroczysty, który wzrusza i do poważnych myśli pobudza. Na pożegnanie starego roku każdy się przygotowuje, każdy chce dotrzeć do godziny dwunastej, aby wraz z uderzeniem zegara i ogłosem dzwonów powitać nowy okres czasu. Wieczór ten w dniu ostatniego grudnia, bierze swą nazwę od św. Sylwestra papieża.

Św. Sylwester był z rządu trzydziestym czwartym papieżem. Rządy swego rozpoczął w roku 314. Św. Sylwester był Rzymianinem, pochodził z rodziny chrześcijańskiej i od lat najmłodszych odznaczał się wielką pobożnością. Nim został papieżem, zasłynął z uczynków miłosierdzia, a bardziej jeszcze z gościnności i opieki, jakiej nie szczędził chrześcijanom przybywającym do Rzymu dla oddania czci grobom apostołów. Przed wydaniem edyktu mediolańskiego było to niebezpieczne i św. Sylwester został uwieziony przez wielkorządcę Rzymu. Przepowiedział on wielkorządcy, że nazajutrz umrze i tak się rzeczywiście stało, dnia następnego wielkorządca zakończył życie. Proroctwo to wywarło na wszystkich ogromne wrażenie, w następstwie czego wypuszczono go z więzienia. Z całą gorliwością oddał się sprawom duchownym, po latach pracy, w której się szczególnie wyróżniał obwołano go papieżem. Jako najwyższy stróż

wiary św. w trudnym nieraz znajdował się położeniu. Św. Sylwester przewyższał wszelkie przeskody, a w państwie rzymskim wiara św. coraz więcej znajdowała zwolenników i rozszerzała się.

Św. Sylwester w r. 325 zwołał do Nicei w Malej Azji sławny sobór. powszechny, na którym bezbożna herezja Ariusza, odmawiająca Bóstwa Chrystusowi ostatecznie została potępiona.

Staraniem św. Sylwestra, za jego rządów odbyło się jeszcze kilka soborów, na których zapadły postanowienia najniebezpieczniejsze dla kościoła. Papież ten na pamiątkę zakończenia przesładowań poświęcił obraz Najświętszej Panny pod tytułem „Radości chrześcijan”. Zasiadając na Stolicy Apostolskiej lat blisko 24, pełen cnót i zasług zasnął w Panu w roku 335.

W wieczór św. Sylwestra goręją okna naszych kościołów, odbywają się nabożeństwa, płyną do nieba modlitwy dziękczynne za rok przeżyty i błaganie o pomyślność na rok nadchodzący. Ostatnie godziny roku to pora, by w głębszej zadumie, w serdecznej skrusze błagać Boga o przebaczenie win, prosić o zmilowanie i łaskę na nowe chwile nowego roku. To sylwestrowy wieczór katolika i tylko z takiego wieczoru, przychodzi wzmocnienie duszy. Kto z Bogiem zaczyna ten Bóg dopomaga, kto po Bogu wstępuje w rok nowy, ten tylko dobrze obchodził wieczór uroczysty i tajemniczy, wieczór św. Sylwestra.

Klasztor w Leśniowie

„Przedśionek Jasnej Góry” — Tam, gdzie kuropatwy karmią się z ręki zakonnika

Częstochowa, w grudniu.

W niedalekiej odległości na południowy wschód od Częstochowy rozsiadła się wśród malowniczych jarów na wysokim wzgórzu starożytna osada, Leśniów, wraz ze swym słynnym klasztor, nazywanym „przedśionkiem Jasnej Góry”. Sam Leśniów nie jest ciekawym, ot, zwykłą, typową polską wieś z chatami budowanymi w czworobok i długimi rzędami stołów, nierazko krytych słomą. Mieszkańcy, których liczba wynosi około 500 dusz, to w przeważającej większości wieśniacy żyjący z rolnictwa, o małym odsetku rzemieślników, których praca ogranicza się wyłącznie do chałupnictwa.

Ciekawym za to zabytkiem jest klasztor leśniowski pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny, którego dzieje ściśle są związane z historią Jasnej Góry.

W roku 1382, w wigilię św. Bartłomieja, Władysław książę Opolski, wioząc Cudowny Obraz Maryi Panny na Jasną Górę, z całym swoim taborem zatrzymał się na spoczynek w ogromnej puszczy leśnej, gdzie obecnie znajduje się kościół i wieś Leśniów. Ponieważ skwar był wielki, książę dla ugaszenia pragnienia rozkazał szukać wody, lecz wysłańcy nigdzie jej znaleźć nie mogli. Książę ufny w pomoc Bożą i opiekę Matki Bożej wraz z całą družyną modlił się do Najświętszej Pani, a wtem woli wiozącej Obraz zaczęły grzebać kopytami w piasku i z pod kopyt tych zwierząt wytrysła źródło najczystszej wody, która mogła ugasić swe pragnienie. Wdzięczny książę za cudowną pomoc otrzymaną od Bogarodzicielki, na pamiątkę tego cudu wystawił obok źródła drewniany kościółek, a w nim umieszczył statuę Matki Boskiej z Dzieciątkiem na ręku, która z sobą wiozł w tej drodze.

Gdy cud ten stał się głośny, lud począł mieć szczególniejsze nabożeństwo do Matki Boskiej umieszczonej w kościółku w lesie i stad Leśniowska zwanej. Niektórzy zaczęli tam osiedlać się z pobożności i Leśniów wkrótce tak się zadłudnił że biskupi krakowscy uczynili tam parafię.

Gdy pierwotny kościółek począł się chylić do upadku, w r. 1559 wystawiono w Leśniowie piękny kościół murywany w stylu romańskim, który przetrwał do dziś. W roku 1706 Józef z Kurozwęk Mećkiński sprowadza do Leśniowa OO. Paulinów z Jasnej Góry. W r. 1730 kosztem 2 tysięcy złotych dukatów powstała wielki ołtarz, a przy źródle Maryi zakonnicy budują murywaną kaplicę.

W czasie wielkiej wojny europejskiej granaty rosyjskie poczyniły wiele szkód, zaś wieże i sygnaturka uległy kompletnemu zburzeniu. W ciągu ostatnich lat kościół i budynki klasztorne zostały gruntownie odnowione. Stare klejowe malowanie usunięto i zastąpiono nową olejną polichromią ściśle zastosowaną do stylu kościoła. Sklepienie wspiera się na imitowanych filarach ozdobionych pięknymi marmurami włoskimi, filary zakończone gzymsami koronującym i imitującą sztukaterią gipsową. Ściany ozdobiono artystycznie wykonanymi dywanami z frezjami ze złoczną ornamentyką i srebrnymi różami. Balustrada chóru pomalowana na kolor dębowy, wsparta na filarach pięknie marmurowanych ze złoczeniami kapiteli.

O.O. Paulini obsługujący klasztor w Leśniowie podają tutaj życie zupełnie podobne do tego jakie widzimy na Jasnej Górze. Chwilami nawet, patrząc na białe habity, odnosi się wrażenie, że jesteśmy w częstochowskim klasztorze.

W ogrodzie otaczającym leśniowskią świątynię, O. Przeor wyhodował sobie stadko szarych kuropatw i tak je oswoił, że ptaki same przybiegają do niego i jedzą z rąk ziarno, które im zakonnik przynosi.

Zaśnięta, sielsko - anielsko płynię dzień po dniu w starym leśniowskim klasztorze — „przedśionku Jasnej Góry”.

Uroczystość ŚŚ. Młodzianków

Trzy następne dni po Bożym Narodzeniu obchodzone są w Kościele bardzo uroczyste. Św. Szczepana, Dyakona i Męczennika, św. Jana, ewangelisty i ŚŚ. Młodzianków. Uroczystość ŚŚ. Młodzianków przypada w dniu 28 grudnia.

Cudowna gwiazda betlejemka zawiodła trzech Mędrców ze wschodu do króla Heroda i tu znikła. Poszli więc Medrcy pytać się Heroda, gdzie jest nowonarodzony Król Żydowski.

Złaski się Herod wiele o tron swój. Dowiedziawszy się od uczonych w piśmie, że Mesjasz ma w Betlejem przyjąć na świat, posłał tamże Mędrców i prosił ich, by jak znajdują dzieciątko, w powrotnej drodze oznajmili mu o Nim, aby i on mógł pokłonit się Mu. Lecz anioł przestrzegli trzech królów, by inną drogą wracali do domu i nie wstępował do Heroda. Rozłoszczony Herod, wydał tedy rozkaz, aby w Betlejem i okolicy wymordowano wszystkie maluchne dzieci w wieku od dwóch lat. Liczył bowiem, że w ten sposób pozędzie się i nowonarodzonego króla żydowskiego. Nie udało mu się jednak zgładzić Dzieciątka, albowiem święta Rodzina schroniła się do Egiptu. Okrutny rozkaz Heroda spełniono. Wiele niewinnych niemowląt zginęło wówczas. Św. Augustyn mówi o tym: „Stusnie święcimy pamięć tych, których świat przekazał szczęśliwszym żywotowi wiecznemu, niż łono matki, dając im światu; osiągnęli bowiem rychłą i pełną wiecznego żywota, niż używanie rzeczy doczesnych. Ci więc, których bezbożność Heroda oderwała jako niemowlęta od łon matczynych, słusznie zwani są kwieciami męczenników. Te pierwsze paczki kwiatów niewykościennej zakwiekowały jeszcze wśród zimowych mrozów niewiary, przed mroźnym podmuchem przesładowania”.

O św. Szczepanie i o zwycajach w jego dniu

Dzisiejsze Apostolskie opowiadają, że Apostołowie, aby uzyskać wyrzeczenia w dziele miłosierdzia, wybrali siedmiu diakonów, z których „Szczepan, pełen łaski i mocy czynił cuda i znaki wielkie między ludem”. W wielu żydów powstało przeciw niemu i postawiono go jako bliźniercę przed Sanhedrymem. „Wtedy św. Szczepan, będąc pełen Duchem św., patrząc pilnie w niebo, ujrzał chwałę Bożą i Jezusa i rzekł: „Oto widzę niebieska otworzone, a Syna ołowiczego, stojącego po prawicy Bożej. A krzyknawszy głosem wielkim, rzucił się nań jednorodnie. A wyrzucisz go z miasta kamienowali... mówiącego”.

Dzisiaj św. Szczepana były tak zajmujące i pouczające, że wyobraził je trzech wielcy malarze włoscy na ścianach kaplicy w kościele św. Krzyża, Bernardino Daddi, Fra Angelico da Fiesole, Vittore Carpaccio i inni św. Szczepana najczęściej przedstawiają wraz ze św. Wawrzyncem, to znów w obrazach z Najśw. Maryją Panną i innymi.

Wiele legend i baśni snuje się dookoła tej świętej postaci. Na ziemiach polskich znany był ten Święty, a w jego dniu szczególnie rozpowszechniony był zwyczaj godzenia rocznej służby. Stał powstało przysłowie:

„Na święty Szczepan
Každy sobie pan”

to znaczy, że służa jest już niezależny od swego dawnego pana. Drugie zdanie przysłowie mówi o złym słudze:

„Na świętego Szczepana
Kto co rok odmienia pana
Zia na nim sukmana.”

Ponieważ służbę płacono przeważnie w naturze, więc odsypywano też zboża i groch. Stał pochodził zwyczaj obdarzania się owsem. Zwyczaj ten był powszechnie znany w dawnej Polsce. Owsem obdarzano się nawet w kościele na znak zaspiania kamieniami św. Szczepana; jeszcze wtedy czyniano to? „pobieżnie” przed kościołem, dodając nieraz groch i kamyczki.

Jeszcze jeden zwyczaj był znany w pewnych dzielnicach. Mianowicie w czasie odwiedzin na wsi kładziono na stole na czterech rogach po szczyptę owsa, z życzeniem urodzaju. Dziś zwyczaj ten zostały zupełnie zmordowane, albowiem sypie się tylko „confetti”.

rodzonego króla żydowskiego. Nie udało mu się jednak zgładzić Dzieciątka, albowiem święta Rodzina schroniła się do Egiptu. Okrutny rozkaz Heroda spełniono. Wiele niewinnych niemowląt zginęło wówczas. Św. Augustyn mówi o tym: „Stusnie święcimy pamięć tych, których świat przekazał szczęśliwszym żywotowi wiecznemu, niż łono matki, dając im światu; osiągnęli bowiem rychłą i pełną wiecznego żywota, niż używanie rzeczy doczesnych. Ci więc, których bezbożność Heroda oderwała jako niemowlęta od łon matczynych, słusznie zwani są kwieciami męczenników. Te pierwsze paczki kwiatów niewykościennej zakwiekowały jeszcze wśród zimowych mrozów niewiary, przed mroźnym podmuchem przesładowania”.

Ks. Mateusz Jez

Kłęcz przed Tobą

Kłęcz przed Tobą i robak mizerny...
Tyś Królem królów i Panem nad paną
A jednak takiś dla mnie miłosierny,
Żeś był nie tylko dla mnie krzyżowany,
Lecz mieszkaś dla mnie w kaździutkim momencie

W Twym Przenajświętszym Boskim Sakramencie
Kłęcz przed Tobą ja, pylek wszekształoty
Tyś jest wszekżem ata Stroną o mój Boże!
A jednak myśl ma ku Tobie ulata
Me male serce ukochać cię może
Ja wierze w Ciebie, w Tobie mam nadzieję
Two niebo dla mnie biednego się śmieje.
Kłęcz przed Tobą i wiem, że nic nie jest
Jednak Tyś zrobił swój namiot na ziemi
Bo się litujesz nad moją słabością
Bo chcesz mnie zbawić zasługami swymi
Umilował mnie sercem tak szczerym
Że się w komunii łączysz ze mną... a zarem
Kłęcz przed Tobą i winnym się czuję
Żem w życiu łask Twych prasmarował,
Lecz za me grzechy serdecznie żałuję
Chcę się poprawić, ile jest w mojej sile
Jakob obiecał, bądź mi życia Chlebem
Przez Ciebie śmiem fuś stać się niebom

Z CZĘSTOCHOWY I OKOLICY

Grudzień 29 Niedziela

Dziś: Tomasza B.
 Jutro: Eugeniusza B. W.

Wschód słońca o godz. 9.11
 Zachód " " 16.53

Dyżury nocne aptek. W przyszłym tygodniu dyżury nocne przypadają na następujące apteki: Aleja 26 — P. Kozerski, Rynek Narutowicza 40 — L. Zieliński.

J. E. Ks. Biskup dr T. Kubina wśród chorych

Dorocznym zwyczajem Arcypasterz diecezji częstochowskiej J. E. ks. dr Teodor Kubina zwizytował szereg szpitali, ośrodków opieki, przytułków dla sierot, starców i kalek.

Dorocznym zwyczajem Arcypasterz diecezji częstochowskiej J. E. ks. dr Teodor Kubina zwizytował szereg szpitali, ośrodków opieki, przytułków dla sierot, starców i kalek.

Wody mineralne naturalne

Bad Salzbrunn

Katar, ostre leczy

OBEBRONNEN

Do nabycia w aptekach i skład. aptecz.

Zaużeni i zmęczeni cierpieniem, nieraz zgorzkniali i zgryźliwi starzy i chorzy krzepia się podniosłymi słowami pociechy, wypowiedzianymi przez Arcypasterza w sposób serdeczny, życzliwy i budujący. Nic dziwnego zatem, że wizytacja taka zostawia po sobie trwałe i mocne wrażenie. Cierpienia czy niedostatki znoszone, w myśl wskazówek dostojnika Kościoła dają nieocenione korzyści duszom nie tylko cierpiących chorych, czy starców, ale zarzem stanowią skarb nieoceniony, potrzebny rozszerzeniu Królestwa Jezusowego nawróceniu grzeszników, czy utrzymaniu ich nad przepaścią grzechów.

W myśl nauki o cierpieniu dusze cierpiące „przyjmując udział w Krzyżu Chrystusowym, a dzięki swej boleści przeobytowanej przez miłość ze swoich krzyżów głoszą społecznie królowanie Serca Jezusowego”.

I tak: w dniu 26 b.m. wizytował ks. Biskup Ordynariusz Szpital Chorób Zakazanych przy ul. Chłopińskiej.

W dniu 27 b.m. Schronisko S.S. Magdałenek przy ul. św. Barbary.

W dniu 28 b.m. Szpital Najśw. Panny Maryi w II Alei.

Dalej przewidziane są wizytacje w następującym porządku:

W dniu 29 b.m. w Szpitalu św. Barbary przy ul. św. Barbary.

W dniu 30 b.m. w Sierocińcu „X.X. Salezjanów przy ul. Sobieskiego.

W dniu 31 b.m. w Schronisku dla Starców pod wezw. św. Antoniego przy ul. Wieluńskiej.

W dniu 2 stycznia 1941 r. w Przytułku dla Starców przy ul. Ogrodowej.

W dniu 3 stycznia 1941 r. w Przytułku dla Dzieci przy ul. Piotrkowskiej.

W dniu 5 stycznia 1941 r. w Zakładzie Opieki dla Sierot pod wezw. Serca Jezusowego przy ul. Paulińskiej. (m)

Nowe przepisy

w sprawie otwierania przedsiębiorstw Częstochowa, w grudniu.

W społeczeństwie naszym utarł się i zakorzenił myślny pogląd, że do otwarcia jakiegokolwiek zakładu handlowego czy przemysłowego wystarczy wykupić w urzędzie skarbowym świadectwo przemysłowe, popularny patent, względnie obecnie w magistracie czy urzędzie gminnym kartę rejestracyjną, by móc swobodnie prowadzić swoje przedsiębiorstwo. O istnieniu obowiązku zgłaszania przedsiębiorstwa do rejestrów uprawnień przemysłowych, prowadzonych w myśl postanowień prawa przemysłowego z roku 1927 przez starostwa powiatowe i grodzkie, i posiadania tak zwanych potwierdzeń odbioru zgłoszenia przemysłu większych przedsiębiorstw prawdopodobnie nie wiedzieli, gdyż niezlicznie tylko przedsiębiorcy tego rodzaju dokumenty posiadają.

Władze niemieckie, chcąc prowadzić pewną określoną politykę w stosunku do rozwoju przemysłu i handlu w Gen. Gubernatorstwie, gdzie szereg branż przemysłu i handlu ma zanadto dużo, w sto-

sunku do potrzeb gospodarczych danych terenów, drobnych i niezbyt wrotnych przedsiębiorstw, wydały specjalne prawo w postaci rozporządzenia Generalnego Gubernatora z dnia 23 kwietnia 1940 roku o „nabywaniu przedsiębiorstw przemysłowych, zakładów i praw udziałowych w Gen. Gubernatorstwie”. W myśl postanowień wymienionego rozporządzenia wymagane jest zezwolenie władz na nabywanie przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych i praw udziałowych na nich jak też składów towarowych, wykraczających swą wielkością po za normalnie spotykane w handlu detalicznym, oraz na otwarcie i powiększenie przedsiębiorstw i zakładów, otwieranie oddziałów i filii i ponowne uruchamianie stałe nieczynnych przedsiębiorstw i zakładów.

Na podstawie wymienionego poprzednio rozporządzenia zostały wydane odpowiednie zarządzenia przez właściwe władze, ostatnio zaś nakazało się zarządzenie Wydziału Gospodarczego Urzędu Szefa Dystryktu Radomskiego z dnia 25 listopada 1940 roku, w myśl którego wniosków, zamierzających nabyć wzgl. uruchomić itp. przedsiębiorstwa w okręgu radomskim, jeżeli działalność ich wchodzi w zakres właściwości gospodarki żywnościowej, rolnej i przemysłowej, winny być składane na specjalnych formularzach w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Radomiu. Formularze te posiada na składzie i sprzedaje osobom zainteresowanym również Ekspozytura Izby Przemysłowo-Handlowej w Radomiu w dniu 11. X. 1940.

Szczegółowe informacje w sprawie nowego postępowania przy zakładaniu przedsiębiorstw zawarte są w numerze 10. Biuletynu Informacyjnego Izby Przemysłowo-Handlowej w Radomiu z 1.XII. 1940.

W związku z powyższym zwracamy uwagę osób, zamierzających otworzyć,

Ulubione widowisko — „jasełka”

Z dzieł widoisk o charakterze religijnym na Boże Narodzenie — „Jasełka” i „szopki” w Polsce

Obchodzenie świąt Bożego Narodzenia połączone jest z całym szeregiem zwyczajów, które w przeważnej części dochowały się do czasów obecnych. Dominuje — śpiewanie koled i odgrywanie widowisk religijnych — „jasełek” — oraz pochodzących od nich „szopek”.

Od wieków starano się o umysłowe i cudownej tajemnicy Narodzenia Bożego Dziecinę. W roku 339 po narodzeniu Chrystusa z polecenia cesarzowej Heleny, w kościele Narodzenia w Betlejem ustawiono żłóbek, na miejscu gdzie Zbawiciel się narodził. Następnie w roku 397 z inicjatywą św. Hieronima ustawiono w Betlejem prawdziwą stajenkę i zainaugurowano przedstawienia kościelne, umysłowiające Zwiastowanie N. M. Panny i kolysanie przez nią wśród śpiewów — Nowonarodzonego. Prawdopodobnie z tych czasów datuje się też łacińska kolysanka „Dorni Jesu blandule”.

Widowiska religijne zaczęto później otwierać w kościołach włoskich przy czym misterium to odbywało się w dzień Bożego Narodzenia o brzasku jutrzeńki.

Przebrani za pastery śpiewacy wchodziłi do kościoła i udawali się do stajenki, urządzonej koło wielkiego ołtarza. Aniołowie, chóry pastery, pogan i żydów tworzyli cały religijny dramat.

Pod wpływem granych w kościołach włoskich misterii, św. Franciszek z Asyżu zaprowadził zwyczaj urządzania jasełek, przeprowadzając jednak pewne zmiany w obiorze tła i tekstu. Chciał bowiem Dziecię Betlejemskie tak przedstawić „byśmy uocizłowili Jego biedy, jak na sianie w żłobku leżało i wół i osiel przy nim stali, cieleśnymi oczyma zobaczyli”. Za pozwoleniem papieża kazal nawiedzić siana do groty w Greccio, zgromadził ludność okoliczną i tam zorganizował misterium. Zakon OO. Franciszkanów zwracają ten szybko rozpowszechnił, a do Polski za ich pośrednictwem, przedostał się w roku 1232. W Krakowie występowały jasełka Klaryski, a wskazuje na to fakt, że już

rozszerzyć, przenieść, nabyć przedsiębiorstwo lub prawo udziałowe, uruchomić oddział wzgl. filię, by stosowały się do nowych przepisów, gdyż wykupienie karty rejestracyjnej przed uzyskaniem zezwolenia władz, o którym była mowa poprzednio, jest tylko niepotrzebnym wydatkiem. Karta rejestracyjna bowiem jest tylko dowodem opłacenia pewnego podatku od przedsiębiorstwa, które prowadzone jest na podstawie posiadanego uprawnienia, nie jest natomiast sama przez się uprawnieniem do otwarcia przedsiębiorstwa.

Uprawnienie do postępowania przy wwozie dewiz do Generalnego Gubernatorstwa. W służbie wwozu dewiz Generalnego Gubernatorstwa przewidziana jest rewizja przepisów, mająca służyć przynajmniej w konieczności usprawnienia i przyspieszenia toku postępowania. Ponadto planowane jest stworzenie wystarczających podstaw orzeczeniwa gospodarczego dla mającej nastąpić reorganizacji przepisów toku postępowania przy wwozie dewiz. Do akcji orzeczeniwa gospodarczego włączone mają być również placówki gospodarczo-rozdzielcze oraz Izby Przemysłowo-Handlowe.

Na srebrnym ekranie „Sanatorium małżeńskie”, które ukazało się na ekranie kina „Eden” jest znowu jedną z tych wesołych i pogodnych komedji, tak lubianych przez naszą publiczność dla ich orzeźwiającego i beztrudnego humoru. W urodzisku Merghenthal znajduje się tajemnicze „sanatorium małżeńskie”. Zainteresowany tym dziennikarz Stefan Seidlitz udaje się tam jako rzekomy pacjent, jako „żona” przyjeżdża z nim Franciszka, córka właścicieli wydawnictwa. Po wielu przygodach mniemana para małżeńska doświadcza na sobie skuteczności tajemnej kuracji. Pobyt w „sanatorium” kończy się ślubem. Kojarzy się również i drugie małżeństwo: matka Franciszki, wdowa, wychodzi za swojego dawnego narzeczonego, kierownika „sanatorium”, prof. Eschanburga.

Niespodziewane i dobrze pomyślane sytuacje, pełne życia i humoru, świetny dopiók, radość życia, śmiech — składają się na doskonałą całość.

W rolach głównych występują: Volker von Collande, Hilde Sessak i Gret Theimer. Nad program ciekawy tygodnik z Generalnego Gubernatorstwa.

Wkrótce na ekranie kina „Eden” ukazuje się film o wojnie polskiej p. t. „Szlakiem szaleństwa”.

Pod wpływem jasełek poczęły tworzyć się Koledy polskie. Dokładnej granicy między oboma tymi dziełami nie da się przeprowadzić.

Widowiska jasełkowe i koledy stały się odżywym źródłem poezji polskiej. Kanteleki koledowe i teksty jasełkowe — przyniosły piękny dorobek słownictwu polskiemu, pisane bowiem były najpiękniejszą polszczyzną, niewyszukany, ale niesłychanie wymownymi, naturalnymi słowami, tętniącymi serdecznym wyznaniem wiary i miłości, obok dozwolonej naiwności dziecięcej i swoistego humoru.

Z ksiąg Stanu Cywilnego

Związki małżeńskie zawarli:

Helena Marianna z Pawlickich i Władysław Bielnicki, Maria Karolina Nyjry z domu Link i Henryk Jan Lissowski, Stefania z Błantów i Edward Dela, Irena z Wiegkowskich i Marian Krzesiński, Marianna z Ziętaliów i Zygmunt Miśczak, Janina z Sucliańskich i Wojciech Stejański, Helena z Łukaszów i Kazimierz Bojarski, Stefania z Hatów i Stanisław Wojtacz, Antonina z Casarkiewiczów i Józef Tomasz, Helena z Wajsołów i Stanisław Grabowski, Marianna z Patków i Wincenty Biela, Kazimiera z Paprockich i Stanisław Nejmam, Stanisława z Kusińskich i Stefan Rydz, Adela z Jochymczyków i Józef Burek, Hanna z Buszewskich i Franciszek Staszczak, Jadwiga z Turaszewskich i Tadeusz Kamasz, Irena z Gadamskich i Zygmunt Zbigniew Nawrocki, Helena z Marczyków i Jan Wójcik, Helena z Matusiów i Kazimierz Zygmunt Gausz, Zofia Stanisława z Janików i Edward Kowalski, Helena Zofia z Baidorów i Eugeniusz Michał Bieda, Genowefa z Barczyków i Edward Ciuk, Melania z Turczaków i Stanisław Dawidowicz, Lucyna Irena z Głuchiewiczów i Juliusz Piotr Lelek, Kazimiera z Kusińskich i Gustaw Adolf China, Anna z Wojtaszewskich Serweta i Adam Kaczmarek, Helena z Kisielów i Józef Drodz, Lucyna z Głuchiewiczów i Józef Ładziński, Janina Zofia z Cabanów i Józef Królkowski, Zofia z Kółdzieskich i Jan Warwas, Zofia Jadwiga z Małkowskich i Waclaw Jan Szczodrowski, Jadwiga ze Spurków i Stanisław Wieczorek, Maria z Kaczmarczyków i Zygmunt Ogrodnicek, Henryka z Niedzielskich i Józef Balicki, Marianna z Przepiórów i Józef Biemiek, Katarzyna z Kowalskich i Władysław Stawik, Stanisława z Górskich i Stanisław Swidorski, Irena z Kłodziec i Władysław Tara, Helena z Małkowskich i Aleksy Gradowski, Zofia z Wołochów i Leon Dudek, Maria z Hartmannów i Wacław Pułkownik, Janina z Dziembków i Wacław Pronobis, Leokadia z Borowików i Jan Miasał, Cecylia z Szoszków i Zenon Prusko, Karolina z Malinowskich i Edward Czeredny, Elżbieta z Drosów i Stanisław Janowski, Marianna Sabina z Matuszczyków i Tadeusz Zmuda, Anna z Rydlów i Stefan Szczepan Cyngier, Zofia z Sípów i Ignacy Marczak, Wanda z Bredziłów i Leon Parkitny, Janina z Ciochów i Stefan Marian Okolski.

Najmłodsi obywateli Częstochowy:

Jaek Marian Golachowski, Agnieszka Bożena Słotwińska, Euzebiusz Henryk Czakiert, Dionizy Stanisław Caban, Anna Stanisława Hamela, Zbigniew Stanisław Sandra, Ryszard Szymba, Jerzy Kazimierz Wieciek, Bronisław Wróbel, Elżbieta Bożena Kolodziejczyk, Jan Rakowski, Elżbieta Krakowiak, Bożena Pisarek, Barbara Kopacz, Zofia Ziębacz, Maria Szadzińska, Józef Sabonik, Bogusław Cyran, Bogdan Elbas, Andrzej Szaraitski, Barbara Woszczyzna, Izabela Zaba, Barbara Grabka, Sabina Gargacka, Elżbieta Maria Czek, Danuta Lucja Chyła, Anna Maria Grub, Irena Sosnowska, Wanda Bogumiła Makowska, Helena Wacławowa Nowak, Aleksandra Maria Kusa, Zygmunt Władysław Wasia, Zofia Antonina Wasia, Anna Zofia Kubicka, Bogdan Henryk Sikorski, Andrzej Jerzy Ostrowski, Barbara Anna Świątek, Andrzej Stanisław Wojtal, Ryszard Jerzy Malowski, Irena Jadwiga Głuma, Jerzy Kowalczyk, Przemysław Marcin Kubisa, Władysław Antoni Orłowski, Dajuta Anna Majchrowska, Maria Lucja Zych, Małgorzata Żylica, Andrzej Zieliński, Elżbieta Szachowicz, Teresa Szczerbińska, Teresa Szymalska, Jan Rybicki, Henryk Zająca, Stanisław Bogus, Stefan Słaboń, Mirosława Elżbieta Koksowicz, Marian Dominik Kabat, Irena Rorbach, Andrzej Lucjan Paiewski, Tadeusz Szczepan Gliń, Wojciech Tadeusz Tomankiewicz, Barbara Jadwiga Augustyna, Adam Piotr Dabrowski, Zdzisława Maria Płasecka, Krystyna Maria Przylla, Halina Widarska, Barbara Adamczyk, Jan Rakowski, Jan Zygmunt Dudek, Jadwiga Idia Kazimierska, Wanda Janowska, Danuta Maria Lang i Tadeusz Andrzej Koziol.

Zgony:

Florentyna K. Spura, lat 49, Wacław Kiepara, lat 20, Tadeusz Kupczyk, lat 20, Władysław Bielnicki, lat 19, Tadeusz Andrzej Koziol, 2 mies., Ewa Szaryńska, lat 67, Julia Bromińska, 2 tyg., Katarzyna Małgorzata, lat 54, Marianna Płuciska, lat 58, Eugeniusz Ignacy Rydz, lat 17, Józefa Wołoska, lat 70, Ryszard Chład, 1 rok, Antonina Pyka, lat 72, Antonina Blaszczak, lat 72, Jan Krzykowski, lat 62, Honorata Dybilas, lat 17, Stefan Figiel, lat 51, Józef Rogalski, lat 60, Daniela Gawrońska, lat 17, Marianna Palutkiewicz, lat 69, Tekla Matysza, lat 69, Michalina Cuchis, lat 54, Danuta Anna Majchrowska, 1 tydz., Stanisław Palaczek, lat 52, Franciszek Dyniec, lat 59, Franciszek Kurek, lat 71, Katarzyna Masłan, lat 67, Bronisław Sawczuk, lat 55, Jan Władysław Wycielan, lat 20, Antonina Nestról, lat 74, Henryk Porankiewicz, lat 27, Piotr Bogacz, lat 66, Janusz Zdzisław Mierka, lat 4, Edmund Tamiński, Józef, lat 79, Józefa Wołoska, lat 70, Kusiński, Józef, lat 17, Bonifacy Kowalczyk, 3 mies., Joanna Hakiewicz, lat 40, Edward Wichliński, lat 78, Helena Mackiewicz, lat 31.

Jubileusz nieugiętego duszpasterza

19-ta rocznica otrzymania sakry biskupiej ks. metropolity Adama Sapiehy W przełomowych dniach ks. metropolita nie opuścił Polaków

Kraków, 28 grudnia.

Onegdaj ks. metropolita Adam Sapieha obchodził 19-tą rocznicę otrzymania sakry biskupiej, którą przyjął z rąk ówczesnego papieża Piusa XI, jako czynny szambelan papiejski przy Watykanie.

Z powodu tej rocznicy odprawiano na intencję czcigodnego Jubilata dziękczynne nabożeństwo w kościele św. Andrzeja przy ul. Grodzkiej, które celebrował ks. biskup St. Rospond w asyście kapituły katedralnej.

Postać metropolity krakowskiego ks. biskupa Adama Sapiehy jest dobrze znana wszystkim Polakom. W ciągu lat dał się o poznać jako człowiek niezłomnych zasad i wielkiej wiary. Przy zasadach swych stał on nawet w takich chwilach, kiedy wysoko postawione osobistości ostro go zwalczały, chcąc wymusić na nim zmianę stanowiska. Ale ks. metropolita Sapieha nie ułaski się szyskan i pogroźek, jakie sypały się pod jego adresem i ta właśnie niezłomność dała mu sławę i szacunek nie tylko wśród wiernych, ale także wśród inowierców.

Osobny odcinek działalności stanowi akcja charytatywna, zainicjowana i przeprowadzana przez ks. metropolitę Sapieha. Nie

jest to akcja obliczona na efekt zewnętrzny i reklamę, ale akcja, mająca na celu przede wszystkim zapobieganie największej nędzy ludzkiej. Zna ją biedni w całym Krakowie i umieją ocenić.

W ciężkich dniach wrześniowych 1939 r. ks. metropolita Sapieha był tym, który pozostał z najbliższymi ludnością Krakowa i stanął na czele Obywatelskiego Komitetu Pomocy, którego zadaniem było łagodzenie straszliwych skutków wojny. Tego kroku, tego pozostania przy ludziach w najcięższych jego chwilach — nie zapomni nigdy ks. metropolita Sapieha cała ludność Krakowa.

Wzniesienie hejnału mariackiego

Starostwo miejskie w Krakowie, po porozumieniu się z kompetentnymi czynnikami zarządziło, ażeby zwręczył nadawani hejnału z wieży kościoła Mariackiego, istniejący od niepamiętnych czasów a przerywany wskutek wojny, został na nowo podjęty z dniem 24 grudnia 1940 roku o godzinie 19-ej.

Począwszy od tego czasu codziennie o godz. 12 i 13-ej grana będzie melodia znana od wieków, posiadająca charakter finału.

Zuchwałe włamanie w Warszawie

Sprawcami okazali się „asy” świata przestępczego — Dzięki alarmowi zdołano ująć kasiarzy

Warszawa, 28 grudnia.

W nocy z soboty na niedzielę dokonano włamania do biur i kasy Dyrekcji Tramwajów Miejskich w Warszawie, przy ulicy Młynarskiej 2. Celem wyprawy włamywaczy były dwie kasy pancerne, znajdujące się w kasie głównej, na drugim piętrze budynku.

Około godziny 1-szej w nocy rozległy się dzwonki alarmowe w wartowni i portierni oraz odezwały się syreny w budynku stacji Wola i w warsztatach tramwajowych. Po czątkowo przypuszczano, że wybuchł pożar, jednakże wkrótce przekonano się, że dokonano włamania do kas głównej w budynku Dyrekcji. Zaalarmowani strażnicy i tramwajarze obstawili ze wszystkich stron budynek Dyrekcji, a kilku innych weszło do wewnątrz. Na pierwszym piętrze w biurze personalnym wchodzący zastali rozbite

biurka, powyciągane szuflady i ślady plądrowania. Z chwilą wejścia strażników do biur, jakiś osobnik otworzył szybko okno i wyskoczył z pierwszego pietra do znajdującego się pod oknem ogrodu i usiłował zbiec, został jednak przez czatujących ujęty. Jak się okazało, był to 30-letni Kazimierz Chwedoruk, zam. przy ul. św. Wincentego 11. W czasie dalszego przeszukiwania budynku kasowego ujęto jeszcze dwóch innych kasiarzy, mianowicie 30-letniego Jana Pierzynskiego i 57-letniego Władysława Piotrowskiego, znanego kasiarza-włamywacza, należącego kiedyś do szajki kasiarzy międzynarodowych, której heroldem był ostawiony Cichocki, znany pod nazwą „szpicbródka”.

Włamywacze dostali się do lokali kasowych przez wybite otwory w suficie, przez który następnie ze strychu opuścili się na linie do pokoju. W kasach ogniowatych

majdowało się w tym czasie około pół miliona złotych, włamywacze nie zdążyli jednak jeszcze zabrać się do właściwej roboty i pieniądze w całości opalali. Aparat alarmowy uruchomiony został przed próbą przecięcia przewodów elektrycznych urządzenia sygnalizacyjnego, przez co kasiarze sami wpadli w pułapkę. Na miejscu znaleziono narzędzia do prucia kas, dwie teści skórzane i walizkę.

Podczas badań wstępnych Chwedoruk i Pierzynowski zeznali, że zamach kasiarski przygotowany był już od dłuższego czasu, a szczegółowy plan włamania sporządził przywódcą szajki Piotrowski. W ub. sobotę kasiarze, udając interesantów, dostali się do gmachu, a korzystając z chwilowej nieuwagi służby, weszli na strych, gdzie przeждали do wieczora, po czym zabraли się do wybijania otworu w suficie.

Dyrekcja Tramwajów zarządziła wobec tej próby okradzenia kas zwiększenie czujności. Niebezpieczni kasiarze-włamywacze odstawieni zostali do więzienia sądowego.

Z RADOMIA

Sprawa nadużyć w gminie Krzyżanowice przed sądem

Przed Sądem Okręgowym w Radomiu toczy się od dłuższego czasu sprawa karna przeciwko kilku urzędnikom zarządu gminy w Krzyżanowicach, w powiecie łękeckim, oskarżonym o nadużycia finansowe i sprzeniewierzenie pieniędzy, pochodzących z różnych wpłat podatkowych, oraz o przekroczenie władzy przez przyjmowanie od płatników opłat nieprzeznaczonych i niewpłacenia ich do kasy gminnej. W stan oskarżenia postawiono mianowicie Stanisława Durazińskiego, wojtę gminy Krzyżanowice, Stanisława Sokołowskiego, sekretarza tej gminy, Aleksandra Wróńskiego, zastępcę sekretarza gminy Krzyżanowice, oraz soltysów: Dziędźca, Kozłowskiego, Tusińskiego i Boguckiego, piastujących godność swoją w gromadach, należących do gminy Krzyżanowice. Nadużycia popełnione były na przestrzeni lat od 1930 do 1938 r. a ujawniono je w wyniku kontroli soltysów, przeprowadzonej przez nowomianowanego sekretarza gminnego. Kwota ogólna sprzeniewierzonych pieniędzy wynosi około 4,500 złotych. Ośka żeni w śledztwie tłumaczyli się tym, że nie zamierzali przywłaszczać sobie pieniędzy publicznych, a jedynie zaopinieli odpowiedzieć je do kasy gminnej i że kwoty te uważane są przez nich za zagnatną pożyczkę.

Mimo kilku odbytych już rozpraw, sprawa ta nie została jeszcze zakończona, albowiem do szeregu dawniejszych trudności, wyłaniających się w trakcie poszczególnych rozpraw, doszła nowa. Mianowicie

oie w czasie działań wojennych zaginęły ważne akta dotyczące sprawy, wskutek czego załóżki konieczność uzupełnienia materiałów sprawy przez pewne przesłuchania świadków i rzeczowników bucharteryjnych. Ostatnia rozprawa została również odroczone, ponieważ niektórzy świadkowie nie stawili się, oraz ze względu na okoliczność, że jeden z oskarżonych przebywający w niewoli niemieckiej, nie mógł stać na rozprawie. Sprawę jego sąd postanowił wyłączyć. Następnym terminem będzie przez sąd osobno wyznaczony.

Z LUBLINA

Nowość dla Hrubieszowa

Z początkiem grudnia otwarto na rynku w Hrubieszowie oszaki, czysty sklep z przybarami kuchennymi i użytku domowego, który już w dniu otwarcia cieszył się olbrzymią frekwencją. Swoim estetycznym wyglądem i piękną wystawą wyróżnia się on na pierwszy rzut oka wśród dotychczasowych, niedźnych kramików. Dzięki ruchliwości Spółdzielni Powiatowej powstał tu nareszcie sklep, prowadzący artykuły, jakich w Hrubieszowie dawniej w ogóle dostać nie można było. Widac tam naczyńia porcelanowe, fajansowe i gliniane, wszelkiego rodzaju naczyńia szklane, przybory kuchenne, zastawy i naczynia stołowe, żelazka do prasowania itp. słowem wszystko, co jest niezbędne w gospodarstwie domowym w mieście i na wsi. W wielu miastach Generalnego Gubernatorstwa sklepy takie są już na porządku dziennym, — tu jednakże, w tym najdalej na wschód wysuniętym odcinku, stanowią one jeszcze nowość. Fakt ten mówiący sam za siebie, ilustruje najlepiej niski poziom zagospodarowania i trudności, jakie pokonać musi reorganizacja gospodarcza obszarów wschodnich Generalnego Gubernatorstwa.

Z KIELC

Szkody wojenne w powiecie olkuskim

Według ostatnich obliczeń, szkody wojenne w powiecie olkuskim wynoszą ogółem 1,354,411 złotych. Z tego przypada na domy mieszkalne (zniszczonych 214 domów) 470,219 zł, inne budynki 130,133 zł, na inwentarz martwy i żywy oraz sprzęty 754,059 zł.

Rok więzienia za spowodowanie śmierci

Sąd Okręgowy w Kielcach na sesji wyjazdowej w Busku-Zdroju skazał rolnika Ludwika Gila z Krzyżanowic w powiecie pińszewskim na rok więzienia za nieumyślne spowodowanie śmierci. Gil w czasie sprzeczki uderzył niejakiego Juliana Hanke rydłem w głowę, powodując uszkożdenie czaszki, w następstwie czego nastąpiła śmierć po upływie kilku dni.

<p>Styczeń</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok 31 P. Nowy Rok</p>	<p>Luty</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Marzec</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok 31 P. Nowy Rok</p>	<p>Kwiecień</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Maj</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Czerwiec</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Lipiec</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok 31 P. Nowy Rok</p>	<p>Sierpień</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Wrzesień</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Październik</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Listopad</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>	<p>Grudzień</p> <p>1 S. Nowy Rok 2 S. Nowy Rok 3 P. Nowy Rok 4 S. Nowy Rok 5 S. Nowy Rok 6 S. Nowy Rok 7 S. Nowy Rok 8 S. Nowy Rok 9 S. Nowy Rok 10 S. Nowy Rok 11 S. Nowy Rok 12 S. Nowy Rok 13 S. Nowy Rok 14 S. Nowy Rok 15 S. Nowy Rok 16 S. Nowy Rok 17 S. Nowy Rok 18 S. Nowy Rok 19 S. Nowy Rok 20 S. Nowy Rok 21 S. Nowy Rok 22 S. Nowy Rok 23 S. Nowy Rok 24 S. Nowy Rok 25 S. Nowy Rok 26 S. Nowy Rok 27 S. Nowy Rok 28 S. Nowy Rok 29 S. Nowy Rok 30 S. Nowy Rok</p>
--	--	---	--	---	--	---	--	--	---	--	--

DRUKARNIA «KURIER CZĘSTOCHOWSKI»
wykonuje szybko i solidnie wszelkie roboty w zakresie drukarstwa
CZĘSTOCHOWA, III ALEJA 52, TELEFON 22-45.

Jak dożyć wieku Matuzalema?

W Trydenie odbył się onegdaj kongres 100-letnich starców okręgu trydenckiego, na kongres przybyło 15-tu Matuzaleów, których organizatorzy uprosili, aby zakomunikowali publicznie swoje doświadczenia i rady w kierunku osiągnięcia tak późnego wieku. Jeden z czcigodnych starców oświadczył, że zawdzięcza zdrowie i późny wiek umiarkowaniu w użyciu tytoniu oraz napojów alkoholowych oraz pracy na roli; drugi wyraził opinię, że — jego zdaniem — tylko kawalerowie i nieobczerani kłopotami i troskami rodzinnymi mogą dożyć stu lat; jeszcze inny wyraził opinię wręcz przeciwną; według niego tylko życie rodzinne normalne i uregulowane może zagwarantować długowieczność. Znalazł się nawet oryginalny, który zapewniał, że swój poważny wiek zawdzięcza temu, że od lat pięćdziesięciu wypija codziennie litr moconego wina i wypala dwadzieścia cygar.

Słowem ile głów — tyle zdań. Kto by chciał zostać Matuzalemem i pójść za radą i przykładem kongresowiczów, miałby trudne zadanie. Najłatwiej zatem postarać się o własny system życiowy, który będzie najlepszy.

USMIECZNIJ SIĘ...

Od siostry...

- A, co ty masz za piękny parasol...
- Widzisz, to jest podarek od siostry...
- Co ty mówisz, do tej pory nie wiedziałem wcale, że masz siostrę...
- No wiesz, ja jej rzeczywiście nie mam, ale na rączce parasola tak jest właśnie.

Trudno dogodzić

- Pani: — Ach, jaka pani śliczna!
- Pani: — Zuchwalec!
- Pani: — Wybaczysz pani, cofam swoje zdanie.
- Pani: — Impertyent!

Ocena

Pani: — Co Marysia powie o obiedzie, który dzisiaj ugotowałam dla mego męża?
Kucharka: — Każdy kes jest powodem do rozvodu.

Dwuznaczniki

„Niepotrzebnie nabił pan sobie tym głowę“ — rzekł lekarz, oglądając guz na czole pacjenta.
„To zażywny jegomość!“ — zawołałem, widząc, jak mój dziadek zajął tabaki.
„Ty fujiaro!“ — powiedziały skrzypce do fletu w czasie sprzeczki.
„Jest jak makiem zasiał!“ — szemzał z zadowoleniem ogródek, posiadający mak.
„Oj, bo pekie!“ — krzyknął wystrzelony szrapnel.
„Jak ten wyrostek nisko upadł!“ — rzekł chirurg, podnosząc z podłogi zoperowany wyrostek robaczkowy.
„Od ust sobie odejmuję!“ — powiedział ojciec rodziny, odkładając słuchawkę telefoniczną.

Dawniej a dziś

Dawniej życie dwójka nowozasłużonych małżonków zaczynało się od słów tradycyjnych, wypowiedzianych w sypialni małżeńkiej:
— Nareszcie sami!
Dziś słowa te niemniej radośnie wymawiane są przez oboje małżonków... przy rozwodzie.

Najważniejsza roślina — ziemniak

Tak, jak nie możemy sobie wyobrazić motoru bez plynącego paliwa, tak trudno wyobrazić sobie życie mieszkańców Środkowej Europy bez ziemniaka, najważniejszego artykułu spożywczego. Gdyby „gdyby paraset lat temu nie sprowadzono tej rośliny z Ameryki napewno inaczej by wyglądał obecny świat, bo nie byłoby mowy o tak gęstym zaludnieniu obszarów między Renem a Dnieprem i Bałtykiem a Morzem Śródziemnym. Każdy zdaje sobie sprawę, że nadto dobrze, że inne rośliny nie mogłyby nam dać takiej ilości pożywienia z obszaru jaki przeznacza się corocznie pod uprawę ziemniaków.

Zapewne dzięki swej dziwnej formie bulwiastej, ta mała roślina daje nam obfity zbiór z jednego hektara, aniżeli zboża czy też drzewa owocowe. Siła żywej przyrody przerabia wodę i minerały w korzonkach podziemnych na witaminy, które gromadzą się potem, osłonięte maczastą masą wewnątrz bulwy. Niewielką odległość jaką te soki przebyć muszą z „fabryki“ do „magazynu“ w podziemnej części rośliny, pozwala jej właśnie na większą wydajność pracy, aniżeli innym okazom flory.

Stosunkowo niska nadziemna część, dochodząca najwyżej do 90 centymetrów wzrostu nie musi wysilać się, nad wytworzeniem prawdziwego pociowego owocu. Przecież sama bulwa posiada w sobie zarodki i to w takiej ilości, że pojęty na wzdłuż ziemniak — zasadzony na wiosnę następnego roku rozmnaża

się dalej doskonale. W niezliczone sposoby można wykorzystywać bulwę ziemniaczaną, a dzięki jednemu z największych wynalazków ostatnich dni udało się zużytkować nawet badyle ziemniaczane. Okazało się bowiem, że i w tej części rośliny kryją się wartościowe składniki chemiczne, które należy odpowiednio odzyszczyć, aby przysięść w posiadanie surowców, nie mających na pozór nic wspólnego z tak miłymi dla podniebienia „przysmakami“.

W Rzeszy niemieckiej około 4 miliony hektarów przeznacza się corocznie na uprawę ziemniaków. Jest to więc obszar 40 tysięcy kilometrów kwadratowych. Trzeba mielała fantazji, aby móc sobie wyobrazić takie jedno obrzymie pole ziemniaczane. Po Rosji Sowieckiej, Rzesza Niemiecka jest największym producentem ziemniaków, gdyż w tych stronach nie grozi im straszny szkodnik w postaci „chrabaszca z Kolorado“.

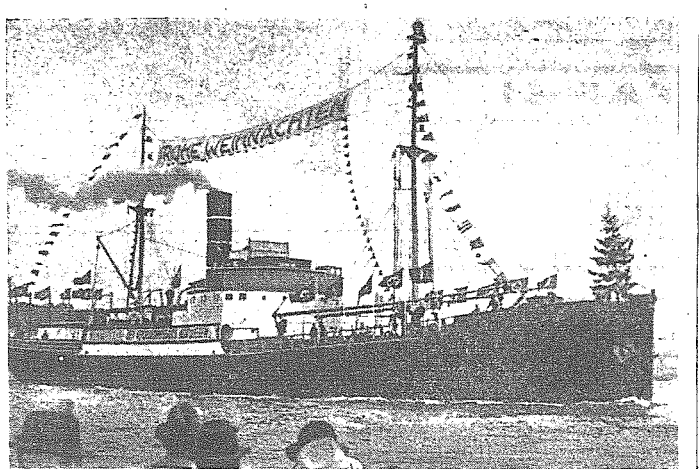
Przemysł chemiczny pomaga ludzkości w tych krajach, gdzie promienie słoneczne są zbyt słabe, aby w komórkach roślin stworzyć kauczuk, włókno bawełniane, czy też inne niezbędne surowce, rodzaje się w ciepłym, podzwrotnikowym klimacie. W roku 1833 wydano pierwszy patent na „suszenie ziemniaków“ a z biegiem lat lub ulepszone ten „zabieg“ tak dalece, że obecnie udało się profesorowi Königeroi w Berlinie uzyskać idealną formę tego produktu. W laboratorium wydziału rolniczego politechniki w Charlottenburgu wytworzono „suchy ziem-

niak“ który w nieskończoność zachowuje swe wartości odżywcze. Oczywiście, że na jeden centnar tej pożywki poświęca się 800 kilogramów świeżych ziemniaków, ale uzyskany w ten sposób zapas można przechować dowolnie długo, a równocześnie spadają do minimum koszty przetworu.

Dzisiejsze pojęcie „odpadków“ przestało istnieć. Resztki względnie odpadki posiadają jeszcze tyle wartości, że zebrane w tysiącach sztuk mogą stać się znowu nowym surowcem, lub też posiadać takie składniki z których po przerobieniu wytworza się inne produkty. Tak więc w licznych przetwórciach ziemniaków zużywa się nawet lupiny, a całymi tonami produkuje się mączkę z odpadków ziemniaczanych. Od blisko stu lat istniejące zakłady przemysłowe, czyniące wielki zastąpienia sago i tapioki ekstraktami, wydobytymi z miążgi ziemniaczanej. Ten produkt nosi w Niemczech nazwę „Deutscher Paudingmehl“ czy też „Deutsche Edelsago“. Niezliczone są rodzaje przeróbki, dzięki którym zdobywa się składniki używane przy wyrobie placków, pralinek, marmolad, makaronu, ciastek, a nawet likierów, a przezorno gospodynie wiedzą, że knedle przyrządzone z dodatkiem specjalnej mączki smakują jako dobre danie.

Większość klejów zawdzięcza swe istnienie dzięki ziemniakom. Dekstrynę wytwarza się właśnie z tej mączki, a po odpowiednim spreparowaniu staje się ona klejem, którego cienka warstwa pokrywa odwrotną stronę znaczków pocztowych.

Z pośród około tysiąca odmian ziemniaka, na plan pierwszy wybijają się te gatunki, które zawierają więcej skrobi czy też białka i zależnie od tego zakłady przemysłowe uprawiają na swych plantacjach bardziej wydajne ich sorty. Niema wprost dziedzin, w której artykuły ziemniaczane nie znalazłyby zastosowania. Przemysł spirytusowy i gorzelniany zużywa w Rzeszy ponad 2 miliony ton ziemniaków rocznie i z tego źródła otrzymuje kilka milionów hektolitrowo spirytusu. W ten sposób nawet przemysł wojenny potrzebujący mieszanek spirytusowo-benzynowych nie mógłby się obyć bez tej tak dalece pochodnej formy ziemniaka. Zgola odmiennej gałęzi przemysłowej, a mianowicie w lecznictwie sporządza się tabletki, pigułki, proszki itp. z mączki ziemniaczanej, a dzięki temu może się ta roślina poszczycić, że i jej witaminy służą do ratowania zdrowia ludzkiego. Trudno wprost wyliczyć mniej ważne cele, jakie spełnia mączka ziemniaczana. Używa się jej przy wyrobie mydeł, atramentów, pudrów, a ostatnio okazało się, że z bulwy ziemniaczanej po odpowiedniej „przeróbce“ można „wydobyć“ cukier gronowy!

S. S. „Gwiazdor“ przybywa do Oslo

W dzień wigilijny przybył do Oslo statek, obficie załadowany i pięknie przystrojony, który przywiózł dla załogi niemieckiej w Norwegii życzenia i podarunki z Rzeszy.

NOWELKA

Pod skrzydłami anioła

Poszedł więc wzdłuż strony północnej i po raz pierwszy objął szerokość i długość budowli, widoczną teraz lepiej od frontu zachodniego; a badawcze jego spojrzenie pojęło i potęgę i stosunek budowli. W galerii północną cisnęło się obecnie jakieś towarzystwo turystów, które wysiadło z jaskrawego samochodu. Przeszedł więc szybko mimo nich i pospieszył ku chórowi wschodniemu; wtem ktoś zatrzymał go nagle i zagadnął. Jakis starszy pan w ubraniu bez zarzutu przystąpił do niego i wyciągnął bezpośrednio ku niemu ręką niemal pańskim szereg zdjęć. Pobieżnie i ze zdziwieniem spojrzął dr Tarłowski na twarz obcego, który postradał jedno oko. Roztargniony, a przy tym sądząc, że mężczyzna ów nie chce zebrać, sięgnął do kieszeni, dał jakąś monetę i pozwolił sobie wtknąć jakąś kartę, nie patrząc na nią wcale. A potem przeszedł i dostał się do wschodniego chóru, gdzie było cicho, a tylko lekki, jesienny wiatr poruszał zwieźdło liście.

Odwrócił się i spojrzął w górę. Z szerokiej arkad występowały łuki i rozchodzili się w rozgąszeniach kolumn, a straż w nich trzymały wielkie postacie aniołów ze skrzydłami szeroko rozwartymi. Tarłowski zatopił się dłuższą chwilę w widoku tych czuwających

zjaw; w końcu upomniał go one, by zwrócił się ku zachodniemu frontowi. Bo tam, wśród portyków znajduje przede wszystkim te dzieła sztuki rzeźbiarskiej, które z odbitek znal już od dawna i podziwiał bezustannie. Poszedł przeto z powrotem od strony południowej przez nieogrodzony trawnik, otoczony akacją i dostał się znowu na mały placzyk przed zachodnim portykiem. I tu dopiero — przystępując z pewnym wahaniem poczuł się u celu swej podróży. Ogrom ciężkiej i przebogatej pracy artystów rozpostarł się przed nim w plastycznych dekoracjach, podnoszących każdą część kamienia i wypełniających jego powierzchnię. Pod niósł głowę; rzeczywiście aż po łuki szerokiej pół same tylko dekoracje i ozdoby. Z uśmiechem pomyślał o Pergocie. Obiecał mu przecież niezbyt wiele. Nie oprócz tego, że u wejścia nad chórem pozdrowi wielkiego anioła; nawet i tutaj też, ale to wszędzie, aż ku samej górze były one widoczne w swej wielkiej służbie holdu i towarzyszenia. Żadne z dzieł rzeźbiarskiej sztuki nie było podobne do tych kamiennych postaci, które w wielkości nadnaturalnej unosiły się na sklepieniach portyków, wzniesione nieco ponad stopniami, a przecięte mimo to nie mogły ujść oku i

podziwowi wchodzących. Tu były wszystkie; tu w swej dziewiczej, skromnej szacie, w blasku pokory i czystości stała Marya obok długobrodego arcykapłana, któremu dziecice przyniosła; tu znowu ukazała się piękna i czysta grupa wniebowzięcia, dokoła byli święci męczennicy i biskupi, a w środku nich u boku św. Nikasjusza stał w wyniosłej pokorze anioł, wielki śmiejący się anioł. Nie był sam, ponad nim na górze, w sąsiedztwie widniała siostrzana jego postać jeszcze raz, zwisająca Maryi. I czego nie mogły zdradzić obrazy, to wśród dnia jasnego zobaczyć można było na kamieniu, oba anioły będące wiecznym wzajemnym swym odzwierciedleniem nosiły na swych obliczach ten sam uśmiech. Tarłowski długo stał przed nimi. Był to bowiem uśmiech zagadkowy; nie mylił się na pewno co do tego. Było w tym nieco pogodnego, ni pocieszającego, coś pełnego miłości, ale zarazem coś i wiedzającego i rozważającego z pewną przymieszką ironii, jakby to miało wyrażać: „Nie zastanawiaj się zbyt głęboko nad moim jawieniem. Przyjdź prawie niespostrzeżenie i cicho, a ciężar tajemnicy, który ci przyniosę, chcę uczynić ci lekkim w sercu twoim.“ —

W tej samej chwili tak się dziwnie złożyło, że drowi Tarłowskiemu wypadła karta, dana przez jednookiego. Schylił się po nią, a kiedy rzucił na nią swój wzrok, przeraził się. Ponieważ obraz przedstawiał w czarnej zlej odbit-

ce palącą się katedrę, ze śladami strażników we wnętrzu i rozburzonymi domami oraz gruzami i zgłiszczami. Przyjrzał się dokładnie. Obecnie na murach nie widać było już śladów zburzenia, dzieło odnowienia było prawie ukończone i żadna z kamiennych postaci, stojących tu przed nim w jasnym blasku słońca nie pokazała żadnych innych ran ponad te, które wyźlobił bieg stuleci, zaś czasu, względnie bezmyślność zwiedzających. Dla niego wszakże, samotnego zwiedzającego, było to jakby obudzenie ze złotego oszomlenia wizji i czas, który wywołał stworzenie tego arcydzieła, wydał mu się niemal bardziej rzeczywisty niż dzisiejszy dzień. Kompletna cisza, pełna pogodnego blasku i białymi gromadami gołębni na dachach nie zdolała go już więcej objąć; zdawało mu się, że i dookoła niego odnowi się i wróci czas, związany z jego losem. Poszedł dalej samotny, przez wnętrza katedry, którego nieskazitelne sklepienia wyglądały jak napięte, a silne wiązania kolumn wznosiły się bez jakiegokolwiek uchybień w wielkim, niezmiernie niezachwyanym porządku. Przez świecąca różę okien na zachodzie padło nań światło, jak przedtem, łagodne i uroczyste. Stał się jednak dziwnie zamyślony i nieco niespokojny. Przypomniał sobie przemówiły do niego, odwrócił się i opuścił kościół, a potem poszedł przez plac w jakąkolwiek uliczkę